69

Mercè Abella

La mà de l'inglès

Comedia en tres actes, de

FREDERIC SOLER (Pitarra)
JOSEP FELIU I CODINA
JOAN MOLAS I CASAS

Dugues Pessetes

Bonavia i Durán. - Impressors
Carrer Boqueria, 20. - Barcelona

LA MÀ DE L'INGLÈS

Digitized by the Internet Archive
in 2015

https://archive.org/details/lamadelinglescom531sole

LA MÀ DE L'INGLÈS

COMEDIA EN TRES ACTES I EN VERS

ORIGINAL DE

FREDERIC SOLER (PITARRA)
JOSEP FELIU I CODINA
JOAN MOLAS I CASAS

Estrenada en el Teatre Català (Romea), el dia 8 de Desembre de 1879

PRIMERA EDICIÓ

BARCELONA
CASA EDITORIAL DE TEATRE
BONAVIA I DURAN - Impressors - BOQUERIA, 20
1915

Ningú podrà traduir ni representar aquesta obra sens permís de la SOCIETAT D'AUTORS ESPANYOLS, *que es la única encarregada d'administrar-la, i amb ella deuràn entendres tots els teatres i societats particulars que vulguen representar-la.*

Queden reservats tots els drets.

REPARTIMENT

PERSONATGES		ACTORS
Senyora Perpètua.	*D.ª*	*Catarina Mirambell*
Felissa	»	*Mercè Abella*
Senyor Roig . .	*D.*	*Lleó Fontova*
«Fernando» . .	»	*Hermegild Goula*
Vicentó. . . .	»	*Frederic Fuentes*
Senyor Joan . .	»	*Iscle Soler*
Mr. Verdet . .	»	*Joaquim Pinós*
Miquel. . . .	»	*Jacinto Sarriera*
El Matalasser. .	»	*Antoni Serraclara*
Cristòfol . . .	»	*N. N.*
Salvador . . .	»	*N. N.*

Veins, Criades, fadrins tintorers, un noi, criatures, etz.

La escena en l'ultim ters del Sigle XIX

25111

ACTE PRIMER

Rebedor amoblat de l'època. Porta practicable al fons per a entrar al pis. Laterals i demés a gust del director.

ESCENA PRIMERA

Senyora PERPÈTUA *i* FELISSA

PER. Creu-me a mí, creu-me, Felissa,
a tu't convé en Vicentó;
és viu, és un bon minyó,
no falta'l diumenge a missa...
Diràs que hi ha'l rebombori
de que'l teu, ara com ara,
està renyit amb son pare;
però tot aquest desori
que vé de que és colomista
el pare den Vicentó,
com que és sols una qüestió
de veïns, salta a la vista
que estarà acabada aviat.
Te demanarà, ell te logra,
i com que cada un és sogra
del fill del veí del costat,
no som pas a Morería
per batre'ns sempre com braus;

s'espliquen bé, 's fan les paus,
i santa bona María.

FELI. Vaja, no; tot és en va;
no pot ser, mamà.

PER. Bò! I ara!
¿Aon surts amb *mamà?* 'T só mare.

FELI. Doncs bé, mare, 'l cas està
en que amb l'Arturo'm van veure
al ball de Romea, allí
va començâ a parlâ amb mí,
i, com que no ha pogut treure
rès pel cantó que ell volía,
diu que està determinat,
i que, més enamorat
i més encès cada día,
avui, a les dotze en punt,
vindrà a demanar-me al pare.

PER. ¡Ai, pobra de mí! Bò! I ara!

FELI. No hi ha més.

PER. ¿I ho dius tot junt?

FELI. ¿Còm, tot junt?

PER. Vull dir de prompte.
Sens haver-hi mitjansat
festeig ni haver's declarat.

FELI. Declarat? Ja perdo'l compte
dels cops que ho ha fet fins ara.

PER. Aon?

FELI. Al Teatre.

PER. Ah! Bé; com jo
al teatre hi dormo. *(Felissa li fa senyes)*
¿I això?

FELI. Que calli, perque vé'l pare.

ESCENA II

Les mateixes i el senyor ROIG

(Apareixen fadrins amb troques; el senyor Roig els obre la porta de l'escala i ells la passen figurant que van al terral a estendre la seda, la porta queda oberta perque van passant més fadrins.)

ROIG Ala! Totes les madeixes
al costat del colomar

i si'l sentiu remugar
o vos vé amb renecs i queixes,
vosaltres no us heu de moure
de l'ordre que ja sabèu;
ell, que cridi, i estenèu
sentint-lo com qui sent ploure.
(Els fadrins se'n van.)

PER. Bò! Endavant; la guerra encesa.
ROIG Ja ho pots dî, i guerra de braus.
PER. ¿I on vas amb els braços blaus?
ROIG Oi, si que dèu ser raresa.
Tenyint de blau, vès de què
tinc de dû'ls braços tenyits.
FELI. Però, papà... té uns olvits...
ROIG No vull ser *papà* per rê.
PER. No me'n parlis; també observo
que an a mí sempre'm diu *mama*.
ROIG ¿Braços, dius? ¿I aquesta cama?
¿i aquest' altra?... *(Mirant que les té blaves)*
Me'l conservo
per veure bé si aquest blau
resisteix molt la mullena.
FELI. Vaja! ¿I no se'n dóna pena?
¿No ho veu que això no li escau?
ROIG ¿El què?
FELI. Home; 'l presentar-se
com se presenta.
PER. Tens raó;
d'això sí, noia, que no
contradic.
FELI. Té de mudar-se.
¿No li vaig dî ahir tres cops
que un senyor té de venir?
Doncs s'ha de rentâ i vestìr
i s'ha de treure'ls esclops.
ROIG Ah! ¿I per 'quest cap d'escarola
que'm vas dir tu que vindría
vols que jo passi mig día
de cap a dins la bujola?
¡Ca, ca, ca! Si vol, que's queixi
com ja vos he dit cent cops;
sóc tintorê i duc esclops;
si no li agrada, que ho deixi.
FELI. Però, home... les conveniencies,
la educació...
PER. Es el que dic...

¡Ai; a mí'm dóna un fatic!...

ROIG Sí? Doncs vés; compra paciencies,
i menja'n; tant ne treuràs;
jo só així i no'm busquèu aula;
franquesa, porró a la taula,
i a lo menestral.

PER. Ja hi vas.

ROIG Veièu! Fins la paciencia
i això que faig de sentir-vos
i no enfadar-me i res dir-vos,
també ho faig per conveniencia;
i això és el que has de fer tu,
i tu també, noia, creu-me;
feu lo que faig jo; imiteu-me,
i el benestar és segû.

PER. Sí, 'l benestâ i devegades
hi ha unes disputes...

FELI. I uns crits
que tots estem esfereits.

ROIG ¿I no has vist que són buscades
les disputes?

PER. I tal, home.

FELI. ¡No ho hem de veure! Per çò
és pel que m'exclamo jo.

ROIG Doncs, veus: per mí això és la broma.

PER. Això?

FELI. Ja és broma prou trista.

ROIG ¿Qui sab? Molts cops l'home s'erra.
¿Haveu reparat la guerra
que tinc amb el colomista?

PER. ¡No l'hem d'haver reparada!

FELI. Massa'ns dol.

ROIG Té ell la taleia
de que va a la xemeneia
quan tens l'olla al foc posada
i, plam! Tira una pedreta,
que, o bé fa malbé'l bullit
o el *platillo* o el rostit;
jo, que ho sé, seguint la beta,
si li pesco un colomí,
li torço'l coll, i així anem
que'ns molestèm i'ns busquèm
i ens fem una guerra ruí;
però no perque jo tinga
cap odi an ell pel què'm fa,
sinó perquè'm servirà

RBC
NcU

per un plan, quan em convinga.

FELI. ¿Un plan, diu?

PER. ¿Quin plan? Esplíca't.

ROIG Oh! Si'l digués, tant sabríeu
vosaltres com jo; 'l diríeu
i no pot ser; creu-me, fica't
a la teva obligació
i deixa'm anâ al meu fi,
perquè'l món s'ha fet per mí.

ESCENA III

Els mateixos i MIQUEL

MIQUEL ¡Bon día!

ROIG Hola! L'Andadô.

MIQUEL I doncs, senyora Perpètua,
¿còm ho passa?

PER. Molt bé, ¿i vós?

MIQUEL Per ara, gracies a Déu...
¿I vostè, Felissa?

FELI. Jo...

ROIG ¿Què tenim, Miquel?

MIQUEL *(Donant-li un plec.)* A veure
si vostè vol llegî això
que'm sembla, segons presumo,
que anem molt mals, senyor Roig.

ROIG Vejam? (*Ho llegeix.*) Hola! Es un ofici
de l'Ajuntament. ¿Què vol?
Sí; ja ho veig; és un ofici
per anâ a la professó
tot el gremi. De seguida
aneu i aviseu-los tots.
Els set vocals, el clavari...
diguèu que hem llegit això
i que avui hi ha d'haver junta
a les vuit en punt. *Alon!*

MIQUEL Ah! I que ja me'n descuidava;
faci'l favor, senyor Roig.

ROIG Diguèu; vaja.

MIQUEL Aquest migdía
diu que hi ha eclipsi de sol,
¿vol fê'l favor de deixar-me
venir-lo a veure?

ROIG Còm? Aon?

FELI. Ai, ai! ¿A on vol que siga?
An al cel.
PER. I doncs ¿a on vols?
¿Al rebost?
ROIG Jo? A la butxaca
del qui no té quartos.
PER Boig!
ROIG ¡Tu ets la boja! Ves si jo ara
no sabré que tot això
dels eclipsis passa en l'aire?
MIQUEL Bé; com que vostè, confós,
ens ha preguntat aon fóra.
ROIG Jo volía dir aon
és que ho ha portat el diari,
perque un eclipsi de sol
l'ha de dû'l diari per força.
FELI. I ja ho dú, home.
ROIG Doncs jo
no ho he vist. (*Pren el diari i ho busca.*)
Do'm l'Embustero,
PER. Aquí 'l tens.
ROIG *Deuda exterior...*
Sociedad minera...
FELI. No, home.
ROIG *Consolidado... El cupón...*
PER. Bò!
FELI. ¿An aquí busca l'eclipsi?
ROIG Ah! ¿I tu creus que tot això
no són eclipsis?
PER. Catades!
ROIG Digues que no són de sol;
però ho són, i són visibles
per tot Espanya, i per molts
que sense vidres ni ulleres
han vist com se'ls feia fosc
i s'eclipsaven les unses
guanyades amb els séus suors.
PER. Bé, vaja... sí.
FELI. Cuiti, home!
¿Qué no veu que l'andador
s'està esperant?
ROIG Ah! Ja ho trobo:
A la una... eclipse de sol
total.
MIQUEL ¿Veu, home?
ROIG *Será visible*

en Barcelona i... Bé... això
diu ara'ls graus i les regles
i allò del Sud i del Nort...

MIQUEL Sí; allò del *Zaragozano*.

ROIG Rès... vaja, doncs, feu això
d'anâ a portâ aquests recados
per la junta a quarts de nou,
i després veniu a veure
l'eclipsi.

MIQUEL Li estimo molt.
Ah! I digui:

ROIG Què?

MIQUEL Qûan succeeixi
això de quedar tot fosc,
¿per poder veure l'eclipsi
bé hi haurà llums de gresol
o gas o algun' altra cosa
an al terrat?

ROIG ¡I ara, boig!

FELI. Ah, ah, ah, ah! *(Grans rialles tots)*

PER. ¿Has vist ximple?

TOTS Ah, ah, ah, ah!

MIQUEL Què? ¿Per ço
s'han de burlar d'aquest modo?

ROIG No; aneu, aneu; feu-ho tot
i en tornant veurèu l'eclipse
del modo que volguèu vós,
rodant i amb unes ulleres.

MIQUEL Vaja, doncs; estiguen bons. *(Se'n va)*

ESCENA IV

Els mateixos, menys MIQUEL

TOTS Ah, ah, ah!

FELI. ¡Quina ignominia!

PER. Vaja! Es bé un burro de veres
Fes-l'hi posâ unes ulleres...
de les de rodar la sinia.

ROIG I això he volgut dir, pampana.
Ai! ¡Que m'ha fet riure!

FELI. I jo!

PER. Jo, de tant, ja'm sento allò
de la migranya.

ROIG Bò!
FELI Llana
com la que té aquest pobre home
no s'ha vist.
ROIG Sí; té un clatell
que si anava a Sabadell
i algún fabricant de broma
la volgués aprofitar,
fetes les operacions
n'hi eixiría uns pantalons
i gec per 'nâ a passejar.
PER. Sí, això sí; sempre gatades
i no fê'l que s'ha de fer.
ROIG ¿Què vols dir?
FELI. Vol dir potser
el qu'he dit tantes vegades.
ROIG Què? ¿Què has dit?
FELI. Que havent vingut
aquí per a sê andadors
quatre o cínc que eren millors
que aquest home tan llanut,
vostè, per més que la mare
i jo cent cops li varem dir
que'l faría pertenir,
el va haver de pendre, i ara
aquí té'l càstic.
PER. Però
com que una amb ell sempre s'erra,
com que só un zero a l'esquerra,
com per ell no só rès, jo...
ROIG Mirèu que és molta manía.
PER. Com la seva dòna aquí
és pitjor que un goçl...
FELI. Sí, sí;
amb això jo faltaría
si no diguês el que és cert;
vostè, en moltes coses, pare,
tè més raó que no la mare
però en altres vostè pert.
ROIG ¿Has acabat?
FELI. Sí.
ROIG ¿I tu, Bleda,
també has acabat?
PER. Ai! Jo?
Fés el que vulgues.
ROIG Per çò;

pe 'l que vull fê, ànima freda.
¿Qué no ho sabs que faig un tint
que ha de ser per mí inventat
i haig de tenî al meu costat
un que m'ajudi sovint?
¿Qué no ho sabs que si no és tonto
el qui'm faci d'assistent
em pot espiâ'l meu invent
que és amb el que jo més conto?
Doncs bé; en Miquel és un ase,
i, tal com és, em serveix
per tot el que s'ofereix
de tenyî i de fòra casa,
i havent de pendre andadô,
vaig veure que, si'l prenía,
pagant-lo la confraría
de pas me'n servía jo.

ELLES Ah!

ROIG Ah! La lletra de l'ase.
¡Troços d'ascle!

PER Veus? Si tu
no'm tinguesses per ningú
i jo fós algú aquí casa,
m'esplicaríes com ara
el que fa'l cas, i allavors
com que tot foren acords
mai hi hauría cap gatzara.

FELI. Sí; en això té raó ella.

ROIG Doncs jo't dic que no'n té gota
perque ella, que no hi és tota,
te de callâ, i si capdella
i barrina, tant se val.
El soldat obeeix i calla,
i, si's dóna la batalla
té de manâ'l general.

PER. ¡Ui, sí; 'l general mil homes!

ROIG Bé; mil homes o cinc cents.
El fet és que'ls meus intents
si van bé no seràn bromes.

FELI. Corrent; mani; però digui
el que vol fer.

ROIG No pot sê.

PER. No pot; no veus que ell ens té
per dos ximples.

ROIG Quant més trigui
a dir-vos jo'l meu secret

senyal que és més d'importancia,
i a l'últim, si hi ha ganancia,
vejam, ¿qui'l guanya aquest plet?

VER. (*Dins*) Oh! *Pardon monsieur!*

JOAN Passi, home;
hi hem de tenî una entrevista.

ROIG Ah! Vatua; el colomista
i el fotògrafo.

FELI. Bò!

PER. Broma!

ROIG ¿Si hi serà, dieu? I en gran,
perquè per parar la gabia
això és el que'm cal; la rabia
den Verdet i el senyor Joan.

FELI. Ja venen.

ROIG Les llengues mudes
i deixeu-me fê an a mí;
que hi hagi'l que hi hagi aquí
jo no necessito ajudes.

ESCENA V

Els mateixos, MR. VERDET *i* SENYOR JOAN

(El primer fumant amb pipa, el segón duent un barret vell.)

JOAN Que Déu me les guarit, *senyores.*

VER. *Bon jour, Madame.*

PER. Deu les guard.

FELI. Prenguin assiento.

JOAN No; gracies.

ROIG (Ai, que'n venim d'esmolats!)

JOAN ¿El séu senyor?

PER. Allà; miri-se'l.

ROIG Hola! ¿Es vostè, senyor Joan?

JOAN *Muy señor mio.*

ROIG Cobreixi's.

JOAN No; 'l barret ja'l duc al cap.
Aquest és un que ara'l porto
perque'l sombrerer de baix
me l'ha dat perquè li faci
volâ'ls coloms.

ROIG Per molts anys.

JOAN Hem vingut aquí, com veïns.

ROIG Ja ho veig que van de veinat.

JOAN Sí; del modo que'ns trobàvem.
VER. A la *negligé*.
ROIG Endavant.
vostès poden dí'l que volen.
JOAN I serà dit a l'instant.
Perque a mí'm tè dit el metge
que jo no m'haig d'enfadar...
ROIG Oh! Doncs, home; no s'enfadi.
JOAN No, senyô; ho tinc receptat.
No és vritat *monsieur* Verdet?
VER. *Oui monsieur. Ne comprend pas*
ce que vous me voulez dire,
mais moi sab *qu'il* he pactat
de no s'enfadar-nos.
ROIG Vaja;
ja hem dat lliçó de gabaig.
Ara, vostè.
JOAN Continuo.
FELI. (Ai, mama!
PER. Què?
FELI. Que va llarg.)
JOAN Acabo, doncs; tinc tres finques,
i l'una és aquí al costat;
per distreure'm a estonetes,
perque'l metge'm va manar
que sobre tot em distregui,
hi vareig fé un colomar.
ROIG Ah!
JOAN El senyor 's fotografo.
PER. (Ui, quins renecs!)
JOAN I és el cas
que ell per fer fotografíes
i jo per fer-hi volar
els coloms quan a mí'm sembli,
necessitèm que'l terrat
sigui tranquil.
ROIG Tranquilitzi'l.
FELI. (Ai, ai! quin terrabastall!)
JOAN Vostè té tintorería;
els fadrins pujen a dalt;
el terrat de casa seva
és grandíssim.
VER. *Beaucoup* gran.
JOAN Si vol, pot estendre troques
cap aquí an aquesta part

que, si vol, li sobra puesto
per no incomodar-nos mai.

VER. Ah! *ce ci.*

JOAN I, sols per fer-ho,
no s'estén res al terrat
que no signi al cantó nostre
fet esprés per fer-nos mal.

VER. *Beaucoup mal.*

JOAN Ahí amb les canyes
me van matâ un monjí blanc,
l'altre día un clapat negre
que me'l van esparverar...

VER. *Davant nous.*

JOAN Sí; ell ho va veure.

ROIG Vaja; vagin continuant.

JOAN Al sènyor se'l perjudica
del modo més inhumà.

VER. Oh, *Beaucoup!*

ROIG ¿Que redimoni
té amb el *bon cup*; que ha pensat
que hem de vremar?

JOAN No hi bromegi
perque'l perjudica en gran.
El dimarts passat, tenía
una senyora a aixugar,
i els séus fadrins amb les canyes
li van tirar daltabaix.

ROIG ¡Voto a relistol ¡Quin nyanyol

JOAN I va trencar-se'l cristall.
Antes d'ahir, reproduía
una dòna de Premià.

VER. Oh! *Mon Dieu!* (*Desesperat*)

JOAN I amb les grans ombres
que fan davant dels cristalls
li varen clapar la cara
i ara l'ha de retocar.

ROIG Retocar-la rai. Si és guapa...

JOAN I ara .. ara fa un instant,
feia un noi que una senyora
li va deixâ encarregat
que li fés, i ells amb les troques
esteses frente'ls cristalls
li ban impedit fê'l retrato,
mentres a mí m'han xafat
d'un cop de canya un xarel·lo
i m'han ferit un coll blau.

que en Nyerri ja me'n donava
de cada un vintisis rals.

VER. Davant *moi.*

JOAN Sí; 'l senyor hi era
quan me'ls volía comprar.

ROIG Bé; reasumim.

JOAN Sí; això penso
i acabem ja. *(Preparant-se)*

VER. *Alons nusant.*

FELI. (Ah!)

PER. (Ara vindrà la grossa.)

JOAN El día que an al terrat
vostè torni a estendre troques
ni rès més cap a la part
aon té ell la Fotografía
i jo tinc el colomar...

ROIG Sí, vejam... ¿què's fà allavores?

JOAN Res; ningú'm veurà enfadat,
perque'm té manat el metge
que no haig d'enfadar-me mai;
però, 'l día que succeeixi
res de lo que ja hem parlat,
el senyô i jo, convenint-nos,
ja tenim pensat el plan;
previngui's bé pel que passi
perque ho plorarà molts anys.

ROIG Doncs si jo...

JOAN Ni una paraula.

ROIG Doncs si vostès...

JOAN Li he dit ja.

ROIG Però, home, si ara...

JOAN A la vista.
¿*Monsieur* Verdet?

VER. *Au revoir.*

JOAN I serà obeint al metge,
sens enfadar-m per res mai.
(Se'n van els dos.)

ESCENA VI

Els mateixos, menys els indicats

ROIG Sí? Doncs ara perquè vegin
que no m'espanta'l reny séu...
PER. Ai! No, Roig, ¡per mor de Deu!
FELI. ¡No, papa!
ROIG Vull que's maregin.
(*Passen fadrins amb troques).*
Mireu, aquestes madeixes
que ara aneu a dû al terrat,
no feu cas dels del costat
ni de sentir renys i queixes.
Si criden, deixèu cridar
i rieu-vos del colomista;
totes frente al retratista
o al costat del colomar.
Au! Amunt.
PER. Baralla nova.
¡o no entenc... no entenc; no sé...
ROIG No't dic, dòna, que'm convé
buscar-los rònya an el cove.
FELI. Deixi'l estar, mama, ell diu
que porta una idea...
(*S'aixeca).*
PER. Aon vas?
FELI. A mirar que no fós cas,
sentint com sento'l piu piu,
que jo m'hagués oblidat
de posâ menjâ al canari.
PER. Vés, doncs, vés; ja pots anar-hi.
(*Felissa se'n va.*)

ESCENA VII

SENYOR ROIG *i* SENYORA PERPÈTUA

ROIG ¡Ai, quin cap!
PER. Aixalabrat.
D'això és del que vull parlar-te.
ROIG Bè, com que's veu guapetona
i vesteix bé i és bufona...

PER. Dèu ser perque dèu semblar-te.
ROIG Bé ho va dir la llevadora
quan me la va presentar.
PER. Pel duro que li vas dar.
ROIG No, això no, pobre senyora;
potsê ho va dir pels vint rals,
però... pel duro... des d'ara
ja't dic que no; no és avara
per si no fós dir res fals.
PER. Bé; deixem-s de fer més bromes
i anem a la noia.
ROIG Anem
PER. Perque cal que'ns hi mirem...
ROIG Vaia! Amb tots els punts i comes.
PER. Aquesta noia és tocada.
ROIG Perpètua!
PER. Oh! Tinc cop d'ull;
a la Felissa és l'orgull
el que la té esbojarrada.
ROIG Ai! No te'n 'niràs al diable!
Tot m'havíes espantat.
PER. Per ço, ella, vist son estat,
per ço no és cap misserable;
però a l'últim ella és
una menestrala i cal
que siga del séu igual
el jove que la volgués.
ROIG Oh! Qui sab! Mira; una noia
diu que és per un rei.
PER. Doncs jo
dic que aquell que pensa això
per força ha de sê un baboia.
ROIG I bé, ¿i per ço't sab tant mal?
PER. Sí, perque l'orgull la tapa.
ROIG Bé és pitjô a mí que'm fa *papa*
sens havê estat cardenal.
PER. Per ço mateix; i aquest urc
s'ha d'esmenar.
ROIG Digues còm.
PER. Veient com ha d'haver nom.
ROIG Vaja, doncs; fés de gran turc;
mana.
PER. ¿Què t'ha dit, avui?
ROIG Qui?
PER. La noia.
ROIG Ella?

PER. Sí.
ROIG Que'm vindría a veure aquí,
un tal Arturo Dupuy.
PER. Ah! Doncs aquest tal Arturo
és el que l'omple de cap;
i com la traidora sab
que si't posa a tu en apuro
tu no sabràs dir que no;
s'han parlat i'l fa venî
perque li donguis tu'l sí.
ROIG Mira; si és un bon minyó...
PER. Ni ho vull saber ni m'importa;
si vé aquí'l desnonaràs,
perquè no és del nostre braç
i fes-li passar la porta. *(Se'n va)*

ESCENA VIII

SENYOR ROIG *i aviat* FELISSA

ROIG ¡Mare de Deu! Dònes... dònes
i dònes sempre i en tot.
Si l'home'ls calla ni un mot
fins de coses que'ls són bones
i no més per elles fem,
ja les teniu exaltades
i fins més de dos vegades
espatllant el que'ns tramèm
Si jo pogués dir-l'hi .. No;
ha de sê això tant secret
com aquell morat que he fet
d'aquell tint que invento jo.
FELI. Pare.
ROIG Hola!
FELI. Diu en Pau
que ja té'l blau a la tina.
ROIG Doncs d'aquí a mig' hora, vina
i mentres jo bullo'l blau
recorda't ben bé de fer
tot el que ja ahî't vaig dî.
FELI. Vagi descansat, jo aquí
faré amb tots el meu paper.
ROIG Veuràs el plan de campanya:

Aquí hi ha un jove tronera
que 's pensa ser *calavera;*
pero, al pensar-ho, s'enganya.
Jo sé bé que té bon cor
i es honrat i noble i ric;
tú l'estimes un bon xic,
i a mí'm fa goig el seu or.
Ta mare ho veu impossible;
jo impossible no hi veig res;
usa *la mà de l'inglès*
i a n'al mon tot es factible.
Jo sé bé que una vegada
està el home enamorat,
amb l'amor propri ecsaltat
li fas fê una etzagallada.
Jo sé que l'home es un *nino*
que, si li estirés bé'ls fils,
se 't mourà per tots estils
i fins farà un desatino.
Això es el que havem de fê
amb aquest jove tronera;
encertar bé la manera
i cassar lo com convé.
Els medis ja te'ls he dit,
el plan ja'l tinc jo pensat;
sens volê,'ls dos del terrat
obraràn pe'l meu profit,
i si vas per dreta llei,
i no 'n surts bé, com desitjo,
amb tú farèm cert el ditxo
de: una noia es per un rei.
Punt per punt.

FELI. Deixi'm en pau.
Per çò les noies som fines.

ROIG Vaja... ara vés a les tines
i empastifat més de blau. (*Se'n và.*)

ESCENA IX

FELISSA

FELI. Ah! Sols falta que la mare
convençuda em dongui'l *sí*
i l'Arturo es casa amb mí
i es pot dir que és meu des d'ara.
Ara aquí el que hi ha que fer
es que ja tot s'ha acabat;
res de fê broma al terrat
i, per el que pugui ser,
com m'ha encarregat el pare,
al parlar a en Vicentó,
li dic clarament que no
i trenquèm ben bé des d'ara.

ESCENA X

FELISSA *i* VICENTÓ

(Que porta un estel gros, qües i fil d'empalomar.)

VIC. Psit, Felissa.
FELI. Ah! Vicentó.
VIC. ¿Què ja ha surtit el seu pare?
FELI. Ara se'n và.
VIC. ¿Tot just ara?
FELI. Entri, home; no tingui pô.
VIC. (Vejam si avui trenco'l gel.)
FELI. Entri, home; ¿què fa, parat?
VIC. No; es que pujaba al terrat
a fer volâ aquest estel. *(Entra.)*
FELI. Ah! ah! Vostè sempre amb grues.
VIC. No grues; estels.
FELI. Bé; si
com que es tot igual per mí...

VIC. No; les grues duen qües,
pendatxos i barballeres
que tot volant se cargolen,
Vritat es que també volen,
però son més xapuceres.
L'estel es tot el contrari,
té un volar tant suau... tant fí,
i fent-li tirons així...
si un l'estona vol passar-hi,
el tomba, el gira, el fa anar
de cantó, el baixa, el puja;
me'n va fê un malbé la pluja
que 'l feia talment ballar.

FELI. Ja es un entreteniment.

VIC. Sí; veurà, a mí'm cau en gracia,
i si'l primê any de farmacia
em deixa lliure un moment,
val més això que fer mal;
vinga alsâ un estel al vol
i allà que parli amb el sol
que es un senyor molt formal.

FELI Formal?

VIC. Com que té les hores
tan amidades.

FELI. (*Rient*) Ah! Si.

VIC. Oh! ¡Pe'l sol vinguim a mí!
He pres unes solejades.
com que tinc tant estels...

FELI. Vaja.
¿Es dir que'n té molts?

VIC. Ui! Psit. (*Xiulet.*)
Si'ls veia en tinc un surtit
que no ha vist cosa més caia.
Tinc un moro, una senyora,
un Mefistòfeles...

FELI. Sí?

VIC. Ja bé; com que 's carmesí,
si'l veia en l'aire, enamora.
Aquests tres son els millors,
però després tinc un lloro,
un Bismark, un cap de toro,
un Prim, un gerro de flors,
una papallona, un Czar...
(aquest fet d'ara tot just)
i un cap de burro, pe'l gust
de veure un ase volar.

FELI. ¡Ah, ah, ah!
VIC. Pintats d'en Planes
en tinc tres; en Pellicer
me'n va fê un d'un granader
que's fa volar sense ganes.
I en tinc de blancs i de negres,
de vermells i de morats,
de llissos i de pintats,
i de tristos i d'alegres;
i perque no hi falti rê
i sigui una col·lecció
en tinc un que es el milló,
que's la cara de vostè.
FELI. ¡a m'ho han dit. ¿l el fa volar?
VIC. I que va que ni un carril;
però m'hi fan pedra i fil;
hi ha un que me'l vol xarpar.
FELI. Doncs no'l faci volar gaire.
VIC. Va volar ahí que era festa.
Vostè's creia fê la siesta
i no n'era poc d'enlaire.
FELI. Oh! I adormida, que hi pot
havé una desgracia.
VIC. Ah!
¿Brometes, eh?
FELI. Vostè'n fà
que'm tracta com un falsiot,
fent-me volar cada festa.
VIC. I bé, ¿i que no sab perquè?
FELI. Ai, no, fill meu; no sé rê.
VIC. No? Doncs vaja; romp l'orquesta.
¡Què tantes contemplacions!
A l'últim em moriría
i encara no li diría.
Jo vull tenir relacions
amb vostè; l'estimo massa
per poder-me aguantar més.
Amb això, ja ho sab; això és
el que dintre'l meu cor passa.
FELI. ¡Ah, ah! (*Rient.*)
VIC. El meu pare és ric
i tinc tot el necessari;
no serê un apotecari
d'aquestos del temps antic,
sinó un farmacèutic d'ara
que viuen de mil maneres,

venent coses estrangeres,
i aixarops pel mal de mare.
Tot ho tinc: qües, llancetes,
estels, capdells de cordill;
bona carrera, só fill
d'un que té unes vint pessetes
diaries, comptant pel baix,
i amb tot, si amb mala intenció
vostè ara'm dongués un no,
Felissa, soc al calaix.

FELI. Bò! ¿Ho veu, Vicentó? Veu?

VIC. Digui.

FELI. Que ja torna a les *andadas*.
¿No li he dit deu mil vegades
que per 'namorat que estigui,
jo no'l puc mai estimar?

VIC. Sí, ja ho sé; m'ho ha dit; és cert;
però, escolti: ¿Què s'hi pert?
Un hom ho torna a probar.
Com diu que «*pobre porfiado*
saca mendrugo.»

FELI. Es vritat,
però la dificultat
toto està en el gran enfado
que'l séu pare i'l meu pare
l'un contra l'altre han tingut.
Ja veu que és una inquietut
que havent-hi aquest odi d'ara
els dos fills ens estimessem.

VIC. Bé; però si això del séu
papà de vostè i el meu
passarà.

FELI. ¿I si no ho logressem?

VIC. Si no ho logrem amb l'amor
que tenim, ens casaríem
i miri 'ns estimaríem
portant-se'ls pares rencor.
No fórem pas els primers.
Si d'això fins n'hi ha comedies.

FELI Comedies rai; són tragedies.
I amb tot i ser cavallers
com són *Romeo* i *Julieta*,
hi ha un malestâ i un trastorn...
i això que ells, per anâ al Born,
no han de gastâ una pesseta.

VIC. Però, si...

FELI. Ni una paraula
més de lo que havem dit ja;
no hi ha molt que'l séu papà,
aquí aprop d'aquesta taula,
ha insultat fort an el méu.
VIC. Ah! ¿Han tornat a disputar-se?
FELI. Disputar-se i desafiar-se
fins al punt del papà séu
dî an el méu el nom.. Perdoni
si no ho dic clar.
VIC. Bé; és igual
FELI. El nom d'aquell animal
que rifen per Sant Antoni.
VIC. Ja haurà sigut pe'ls coloms.
Maleît siga'ls mongins roigs
i'ls blancs...
FELI. Han cridat com boigs...
VIC. Ja ho pot dir, com el que són.
FELI. I allavors m'he refermat
en que per molt que asseguri
vostè'l séu amor, i'm juri
constancia i fidelitat,
jo, volent les coses clares,
li dic, fugint de perills,
que no s'han d'estimâ'ls fills
quan estàn renyits els pares. (*Se 'n va*)

ESCENA XI

VICENTÓ. *Aviat* PERPÈTUA

VIC. ¿Haveu vist? ¿Heu vist desgracia
com la meva? Em cau a l'ull
una noia, ella m'estima
amb l'amor més gran i pur,
i per l'odi dels dos pares
tot d'un cop se'm torna fum.
PER. Bò! ¿Ja torna a estâ amb trifulgues?
VIC. Estic que d'un cop de puny
si pogués aquí'm xafava
aquest cap que tinc de ruc.
PER. ¿Per què?

VIC. Perquè jo podía
demanâ a la noia al punt
que jo vaig enamorar-me'n,
quan em va donâ'l marduix
aquell día a la torratxa,
i perquè vaig ser tant llús
de no fer-ho, ara la perdo.
PER. El que crec que té perdut
és el seny. ¿I vostè's pensa
que si aquell día no és fluix
ell li hauría dat la noia?
VIC. Sí, perque'ls russos i els turcs
allavors no eren encara
enemics com són avui.
PER. ¿I ara? ¿On va amb els turcs, criatura?
VIC. ¿No m'entén? El turc i el rus
són el senyor Roig i el pare
que tots dos són dos llanuts.
PER. Vaja, Vicentó; ventura
que en remeis per matar cucs
i pastilles per catarro
hi entendrà més, que si avui
per avui fós tant poc savi
en entendre en pots i sucs
com en coses del méu home,
ja pot estar ben segur
que fóra un apotecari
que ni sols per un mal d'ulls
sabría vendre aigua blanca.
VIC. ¿Què vol dir?
PER. Que està confús.
i com que justament ara
aquí s'ha presentat un
que demostra grans riqueses...
VIC. ¿Aquell del carrer d'en Rull?
PER. Sí; un ximplet que dú uns bigotis
tots refilats amb betum;
i un bastó tort amb un *punyo*
que li pot servir per truc.
VIC. Ah! Ja ho sé, aquell guapo que era
soci del taller Embut.
PER. No ho sé això; la noia'l veia
a Romea, i ara'l ruc
del méu home que se cega
amb les vanitats i orgulls,
sembla que tant s'hi decanta

que venint com vindrà avui
ell a demanar la noia,
si no ho destorbés ningú,
fins tinc por que li daría.

VIC. Ai! Anèm, Vicens. Cucut!

PER. No tingui por; jo vaig dir-l'hi
que fóra vostè o ningú.
Vostè fà un mes va curar-me
amb crespinell el mal d'ulls.

VIC. Rès, doncs, sogra ..

PER. ¡Animo, gendre!

VIC Guerra contra aquest intrús.

PER. Ja veurà qui és la Perpètua.

VIC. Ja veurà, jo, aquest Zulú.

PER. Si ho vol dir pe'l nuvi, escami'l.

VIC. Venci aquí, vostè, an el rus.

PER. Vostè cuidi's del de fòra.

VIC. Vostè a dins amb un trabuc.

PER. Tinc l'escombra i la forqueta.

VIC. Jo un bastó ben regroixut.

PER. Res; doncs, gendre...

VIC. Animo, sogra.

PER. Guerra contra aquest gandul.

VIC. Guerra contra'ls d'aquí dintre;
pe'l de fòra estic jo apunt
i a l'instant que jo'l conegui
ja pot dí: oli t'hi ha caigut.
Vaig a alçar l'estel un rato
i, en plegant-lo, baixo apunt.

ESCENA XII

SENYORA PERPÈTUA

Vaja; és un xicot que'm sembla
que farà per casa; astut,
estudiós... fòra les grues
que'l tenen un xic confús,
és un noi de totes prendes.
(*Cridant*) Roig! ¡Oh, Roig! No hi ha ningú.
Era per tancar la porta...
Ba! com que ara cada punt
pujen i baixen les troques,

els fadrins per fer l'aixut,
la deixo oberta i que tanquin
ells quan baixin de per 'munt. *(Se'n va)*

ESCENA XIII

FERNANDO

(No gosant entrar al principi, i després fent el que marca'l diàleg. Molta soltura).
¿Don Ignasi Roig, hi fóra?
¿El senyor Roig? Bó! I això.
¡Ave María!.. Res... Bó!
Jo he sentit veu de senyora.
Bah! bah! Entrèm. No hi ha ningú.
Ja'm comença bé l'empresa;
ja só dins la fortalesa,
ja es el cop molt mes segú.
Ah! Seiem-hi. Amb tot i ser
un desvergonyit com só
em sento aquí una emoció
a causa d'aquest paper
que vaig a representar,
que... no sé... el cor em trepida.
El fê una mala partida
sempre'ns té de preocupar,
i hem crema... só un calavera
d'aquests del dia, i això
Fernando, no es com *il faut,*
haig de ser d'altra manera,
i haig d'anâ avant sols per punt
perquè, això sí, só puntós
i ara ha de ser ni que fós
que'l mon s'enfonsés tot junt.
I es natural... jove... sol. .
fill d'una familia lluida...
de posició distingida...
Jo no puc pas fê'l bunyol
de sê un jovenet d'aquests
prudents i ben educats
que's presenten tots asseats
i son tots tímits i frets.
No. Jo haig de sê un calavera

dels que armen sempre bronquina.
i a n'aquí la ballarina
i més enllà la bolera
i a l'altra part l'amassona
del Circo Ecuestre, i això
no és perque ho desitji jo;
es la carrera que ho dona;
es que haig de sê un seductor
per ser distingit i fí
i... no hi ha més... es així
primer que tot es l'honor.

ESCENA XIV

FERNANDO *i* FELISSA

FELI. Oh! Arturo!
FER. (Ah! Es vritat
que no'm dic Fernando.)
FELI. Arturo!
FER. Sí; el teu Arturo que't juro
que vé a n'aquí fascinat.
FELI. ¿Has pensat amb mí?
FER. A tot hora.
de nit i de dia. Entens?
Soc un test de pensaments.
FELI. ¿Però que son per mí i fora?
FER. ¿Per qui, doncs, sinó per tú?
(Diguem-li esdrújuls.) Simpàtica,
Tú ets per mí una reina assiàtica,
que, per trono de mambú,
admetent forma... simbòlica
tens el meu cor. Sí, crissàlida;
això sol t'ha de fer vàlida
la meva passió... bucòlica.
FELI. (Oh! ¡Quina instrucció més gran!
¡Com parla! Jo ni l'entenc.)
FER. ¿Què tens, *sílfide?* T'ofenc?
¿T'enfado estiman-te tant?
Corrents, no'n parlarèm més.
Que vingui el teu papà aquí;
vingui, i sentirà de mí
si fós cas que ell no'm cregués

com té, té, té i té...
(*Fent-li petons repetits.*)

FELI. Oh! Arturo!..

PER. ¡T'estimo!

ESCENA XV

Els mateixos i SENYOR ROIG

ROIG Bé!.. (*Amb els braços creuats.*)

FER. (¡Voto al mon!)

FELI. (Ah! El pare.)

ROIG Bò!..

FELI. (Quin afront)

FER. (Res; ara eixir de l'apuro.)

ROIG Corrents allà escumar l'olla.
Desvergonyida! (*Felissa se'n và.*)

FER. Endevant.
Valor des d'aquest instant
i anem a tramar l'enbrolla.

ROIG Bé! Mirèu el *señorito*...

FER. (Deu trobar que no m'escau.)

ROIG Com hi ha mon. M'he quedat blau.

FER. Sí; ja ho veig. (*Pe'l blau dels braços.*)

ROIG No necessito
ningú que 'm vingui aquí casa
a petonejar la noia.

FER. (¡Ai, ai, ai! *Aquí fué Troya.*)

PER. Això es tirà amb bala rasa.
Tot just arriva, i ja 'l trovo
fent petons.

FER. Però a la mà.

ROIG Faci 'ls a un capellà.

FER. Sí; té raó; tampoc ho aprobo,
però, en fi, ja sab vostè
que això de fer-se petons
en aquestes ocasions
es vist, i es té tant per rê
que no veurà cap comedia
que a la dama i al galàn
no 'ls hi atrapin.

ROIG Bé, endevant.
Doncs perque en una tragedia

el galàn mati a n'al sogre,
vostè mati'm també a mí.

FER. Molt lluny d'això, quan só aquí
per mirar si un bon fi's logra.

ROIG Com que ja me'n ha parlat
alguna cosa la noia,
vagis explicant.

FER. La joia (*Mostrant un estutx.*)
amb que ja aquí vinc armat
li dirè prou la fal·lera
del meu enamorament
que no vol perdre un moment
ni un segón de cap manera.
Mon nom, Arturo Dupuy;
mon estat, li dirà això; (*Li dona una carta.*)
só ric, só guapo, estic bò,
solter, llest, jove...

ROIG ¡Ui, ui, ui!
Em posa un cap com un bou.
¿No m'ha dat la carta?

FER. Sí.

ROIG Doncs primer deixi'm llegî
i, quan jo ja'n tingui prou,
allavors podrà vostè
trencâ'l tel fins a demà.

FER. Doncs llegeixi. (*Roig llegeix.*)

ESCENA XVI

SENYOR ROIG, FERNANDO i VICENTÓ

(*Que entra de puntetes i diu apart*)

VIC. (Hola! Ah!
Callèm, i, sense dir res,
escoltèm, espiant, un rato,
amagat aquí, l'efecte
que produeix aquest subjecte. (*S'amaga.*)

ROIG (*Acabant de llegir i retornant-li la carta.*)
Sí, ja ho veig; li diu que'l fato
vindrà aquí amb l'altre vapor...

FER. I que amb un d'aquests primers
m'enviaràn tots els diners.
Oh! Em portava molt amor,

pobre oncle meu.

ROIG (Embustero!)

FER. Ja veu si informes demana
que aquest oncle de l'Habana
deixant-me això, considero
que no 'ls hi pot dar millors.
Amb això, al gra, senyor Roig;
la seva filla'm té boig;
m'ha inspirat tants gran amors
que ja, com sab, duc l'anell
i per sa mà vinc aquí;
pensi, si no'm dona un *sí*,
que 'm pot capgirâ 'l cervell.

ROIG Ui! !Tu, tu, tu, tu, tu, tut!
¿Què 's pensa vostè que això
es bufâ i fê ampolles? Bò!
Això vol pensâ i quietut.
Primerament: ¿la Felissa
el vol a vostè?

FER. Ja ho sab.
Si hi té dupte...

ROIG No 'n tinc cap.
¿S'han vist?

FER. Cada festa a missa,
a Sant Jaume.

ROIG Bé. ¿I ont
es varen coneixe?

FER. Un dia
que jo per cert ni sabía
que siguès tal noia al mon;
era al teatre amb els companys.

ROIG ¿Al teatre, i de dia ha dit?

FER. Bé; qui diu dia, diu nit.

ROIG I d'això ¿quan fà?

FER. Dos anys.
Vaig fer després per sabê
ont anava, amb tal idea,
em vaig fê socio a Romea
sense dî a ningú 'l perquè,
i allà, mentres els actors
declamant s'escarrassaben,
com molts que ni 'ls escoltaven,
ens varem jurar amors,
i com que ningú sabía
que a tal punt estessim ja,
perque la seva mamà

tota la funció dormía,
avui que ha arribat el punt
de no fer més ja'l babioa
vinc jo, demano la noia
i es resolt d'un cop tot junt.

ROIG Doncs ja està resolt, vostè
des d'ara té concedida
la mà de la noia; es crida,
i si ella de bona fè
creu que n' està enamorada
ja tenen el permís meu,
estími-la forsa, i Déu
la faci bona casada.

ESCENA XVII

Els mateixos, PERPÈTUA *i* FELISSA

FELI. Escolti, papà.
PER. Roig!
ROIG Hola!
Veniu com l'anell al dit.
A n'aquí't presento al gendre
que ja ho es per compromís,
i tú, noia, aquí tens l'home
que té de sê'l teu marit.
PER. ¡I ara!
FELI. Oh! Gracies.
FER. I això ho sella
posant-li a n'al dit així. (*Li posa l'anell.*)
PER. Però, si...
ROIG Anèm; me l'emporto
cap a baix a veure 'ls tints.
FER. Adeu, doncs.
FELI. Fins a la vista.
ROIG Vingui, vingui un rato amb mí.
Veurà una tintorería
com potser cap no n'ha vist...
FER. ¿Vol dir?
ROIG Vaja. El que esperava.
(*Se'n van.*)

ESCENA XVIII

PERPÈTUA, FELISSA *i* VICENTÓ

PER. I ara. ¿Qué sommiem aquí?
FELI. (Ah! ¡Que hermós! Tot d'esmeraldes...)
PER. Fòra això d'aquí del dit. *(Li treu l'anell.)*
VIC. Ben fet, senyora Perpètua.
FELI. Ah! ¡En Vicentó!
PER. ¿Vostè aquí?
VIC. Sí, jo que esgarrio el marro
a n'aquest *xisgaravis*
que fa veure que es un jove
corredor de bolsa actiu,
que un séu oncle de l'Habana
li ha deixat tot el pistrinc,
i es un tràpala que corre,
fill d'un noble honrat i ric
que ell deshonra amb les gatades
i els embolics que fa a mils.
FELI. No ho cregui, mama.
PER. Prou mama;
si de cas mama't el dit.
FELI. Això en Vicentó li lleva...
VIC. Jo no llevo res.
FELI. Tenint
com té, enveja de que ell vegi
que'l papa li ha dat el *sí.*
VIC. No; senyora; no es enveja;
es que estant engelosit
i volent saber qui era
aquest tal don Perlimplin,
me n'hi entrat ben de puntetes
fa poca estona allí dins.
Ja al entrar a mí'm semblava
coneixe aquest *trinquilin;*
però allí, amagat, l'observo,
me'l miro de fit a fit,
i, ja ho crec, no'n conec d'altre.
Es un elegant molt ric,
fill d'un noble de sang blava.

PER. Doncs ¿qué se la fa tenyir?
VIC. Que va a la fotografía
cada punt amb molt amics
i allà amb tiples i coristes
boleres i ballarins
fan grupos de totes menes,
pagant ell, que és el més ric,
i 's retraten i tan bromes
que esgarrifen als veïns.
PER. ¿Quines bromes?
VIC. Bromes verdes.
I ell es dels vermells.
PER. ¿Què diu?
FELI. Vaja, no; mama, li lleven.
VIC. Si ja 'l seu groc estantís
diu clar que es un calavera
dels més grans que hi ha per 'qui.
I, per últim, si no creuen
lo que amb els meus ulls he vist,
per casualitat em trobo
amb un busto de perfil
que *monsieur* Verdet va fer-li
dedicat i amb un escrit,
(El treu i llegeig)
que diu: «El Baró d' Alcira
a son estimat amic
monsieur Verdet, fotografo
dels *Boulevards* de París.»
i, firmat: Fernando Bolva
i Saladeuras.
PER. El vil!...
FELI. No pot ser, no pot ser, mama.
VIC. Sí; mama, fiqui-li 'l dit
a la boca. El que és un pillo.
PER. Ja ho pot dir, un espatutxí
que potsê hi tindràn que veure
els jutjes i els agutzils.
FELI. Oh! Es que a mí 'm sembla impossible.
¡Tant ben educat! ¡Tant fí!
PER. També es fí el sabó de pedra
i et fa relliscar.
VIC. Ben dit.
Perque era una relliscada
el que volía el *dandí*.
PER. Relliscada i fer-la caure.
FELI. ¡Ai, quin ser més infelís!

VIC. Està clar, perque si'l plaga
vulgués anar amb bons fins.
¿A què vé fer-se dî Arturo
Dupuy, quant veiem que's diu
don Fernando Bolva?
PER. Justa.
VIC. ¿A què vé l'haver mentit
dient que és corredor de Bolsa
quant ell mateix aquí escriu
que és Baró?
PER. Si es clar.
FELI. Malvinatge
la meva sort. *(Plora.)*
PER. Vetaquí
el fer les coses de casa
sensé tenî'l meu permís.
Com que aquí jo soc un cero
a l'esquerra. Com que aquí
jo no só ningú. Roig!
VIC. I ara.
PER. ¿Què hi ha? Crido al meu marit.
VIC. Doncs me'n vaig; ara'm recordo
que ell i el pare estàn renyits,
i, si'm veia, quina gresca. *(Se'n và.)*
PER. Vagi, i gracies per l'avís.

ESCENA XIX

FELISSA, PERPÈTUA *i* ROIG

ROIG ¿Què hi ha, Perpètua? ¿Qué'm crides?
PER. ¿Qué no dus el nuvi?
ROIG Allí
l'he deixat amb en Cristòfol
que li està ensenyant els tints.
PER. Doncs, té.
ROIG I ara!
PER. (*Dant-li el retrat.*) Ves la fatxa
i després llegeix l'escrit.
ROIG ¡Valga'm les onze mil verges!
(Anèm cap a dalt dels mils
per semblar més que m'admiro.)

PER. ¿Veus el què la dòna't diu?
¿Veus com si'm creguessis sempre
i no'm tinguessis a mí
com em tens per una ximple
pitjor que un ninot de guix,
no't succeirien coses
com les que t'estàn succeint?
ROIG Deixeu-me sol, que ara'l sento.

ESCENA XX

Els mateixos i MATALASSERS

MAT. I Que Déu els guard. ¿Qué és aquí
que hem de refê uns matalassos
i una màrfega?
PER. Veniu!
(Ja't dic; trèu-me a n'aquest pillo)
ROIG Dèixa-ho estar tot per mí.
PER. Feu el favor, hem d'alçar-los
i treure'ls flocs.
(Els matalassers la segueixen.)
MAT. I Amb permís.
(Se'n van amb ella.)

ESCENA XXI

SENYOR ROIG *i* FELISSA

ROIG I ara, ¿perquè plores, Bleda?
FELI. ¿Qué no ho veu si ço infelíç?
ROIG ¡Vina aquí, ximple! I tú't creies
que amb el seny que hi ha aquí dins
jo no havía près informes
i no estava persuadit
de quí era'l tal xitxarel·lo?
¡Fuig, beneita! Pe'ls meus fins
tinc ja informes tant exactes
que fins si sigués precís
punt per punt podría fer-te'n

una auca de rodolins.
Vés, ja tinc les mides preses,
no més l'hem de fer glatir;
creu-me punt per punt les ordres
i ell des d'ara és ton marit.

FELI. Digui tot quant té de fer-se.

ROIG Ara jo'l trauré d'aquí.
Tu fas veure que't trastorna
perque'l cor et té rendit,
mes que amb tot tu tens d'obeir-me
com pertoca a tot bon fill.

FELI. ¿I després?

ROIG Després, des d'ara,
aixís com t'havía dit
que a n'en Vicentó treguessis,
torna-li a la fi algún somrís
i sostén-lo amb l'esperança
de que potsê obtinga un sí.
Després, quan arrivi l'hora,
de tot ne sabràs els fins.

FELI. Doncs no tingui por; li juro.

ROIG Pst!

FELI. Qué?

ROIG Ta mare és aquí.

ESCENA XXII

Els mateixos, PERPÈTUA *i* MATALASSERS

(Portant al cap grans farcells de llana, fets amb llensols).

PER. Vaja, anèu tot desseguida,
anèu-la a picâ al terrat,
i baixèu per l'altra aviat.

MAT. I Molt bé diu.

MAT. II. Será servida.
(Els matalassers se'n van.)

PER. ¿Què tal? ¿Ja és fòra aquest pillo?
¿Ja l'heu tret?

ROIG ¡Ara, ara!

PER. Bó!
¿Encara estèm a n'això?

ROIG Que pugi ell; jo no m'humillo
a baixar-lo a buscâ al tin.
PER. Vejam, vejam què faràs.
ROIG Tu mateixa aquí ho veuràs.
Hi haurà la de *San Quintín.*

ESCENA XXIII

Els mateixos i FERNANDO

FER. *Sublime!* Piramidal!
Bé, senyor Roig. A n'al dia
no hi ha una tintorería
com la de vostè; formal.
ROIG Sí?
PER. *(Infame!)*
FELI. (Fals!)
ROIG ¿Es a dir
que... li plau?
FER. De bona fè.
ROIG Doncs a mí no'm plau vostè
i surti'm corrents d'aquí.
FER. ¿I ara?
PER. (Ah! Així.)
FELI. Ah, ah, ah! *(Plorant.)*
ROIG Calla
i no'm vinguis aquí amb plors.
FER. Això és destroçar dos cors.
PER. No fós vostè tant canalla.
ROIG Silenci. Allà on hi ha barrets
no campen faldilles.
PER. Jo...
ROIG Ja sóm prou jo i ell per çò.
FELI. Oh! ¡Quins trastorns són aquets!
ROIG (Així; plora.)
FER. La sorpresa
no'm permet ni tornâ en mí.
¿Què hi ha? Què ha passat aquí
per trobar semblant raresa?
ROIG Miri què hi ha. *(Li dóna'l retrat.)*
FER. (*Confós.*) Oh!
ROIG Vegi si ara
pot trobar motiu per tant,

i vegi si al méu davant
pot mai més alçar la cara.

FER. Felissa!

FELI. Ah! *(Contenta del xasco.)*

ROIG Ja veu l'empenyo:
ella abans es mataría
i jo, primer la daría
a n'al *feo Malagueño.*
(Se'n va, ventant-se amb l'espanta-mosques.)

FER. ¡Senyor Roig!...

PER. En và delira.
Prengui això amb que's va lluir,
i pensi que al Regomir
per Sant Cristòfol hi ha fira.
(Se'n va rient.)

ESCENA XXIV

FERNANDO, FADRÍNS *i aviat* MONSIEUR VERDET *i el* SENYOR JOAN

FER. ¡Lllamps i trons i tramontana!
¡Si'ls del *palco* ho saben! Ells
que ja ho deien: — Ni amb anells
ni amb rès; faràs el pabana.
Rê hi perdut... ¡I amb testimonis!
i aquets insults seràn dits
perque aquets homes tenyits
que talment semblen dimonis
ho diràn per tot. *(Crits dins.)*

JOAN Avant!

PER. *¡Bougre, cochon!*

FER. Què és això?

JOAN Vingui. *(Entren.)*

PER. *Je lui parle.*

JOAN Jo!

FER. ¡Ai, ai! ¿Vostè, senyor Joan?

VER. Oh! *Monsieur* Fernando!

FER. Hola!
Mussiu Verdet ¿vostè aquí?

JOAN Sí, ha baixat corrents amb mí,
y... veurà; avui això's vola

com un polvori.

VER. *C'est ça;*
com un polvorí.

FER. ¿I això?

JOAN Perque no vull ser més bò
i això avui s'ha d'acabar.

VER. Un no sabê aquest diable...
de tintoraire qui *est il.*

JOAN ¡Un boig!

VER. ¡Un brigant!

JOAN ¡Un vil!

FER. Bé, però ell...

JOAN ¡Un miserable!

FER. ¿Es dir que també vostès
hi estàn enfadats?

JOAN Oh!

VER. Uh!

JOAN Ja veurà; jo...

VER. *Attendez vous.*

JOAN Home; no'm deixa dir res.

VER. *Pardon, monsieur; mais je suis*
le corresponsable; alors.

JOAN No senyor; faci'l favor
perque'm toca parlâ a mí.

FER. ¡No's cremin!

JOAN Oh! Ja he votat.
Ja he tirat la capa al toro.
Se que si m'enfado'm moro,
i el metge'm té receptat
que no m'enfadi per res;
però, ¿quí s'aguanta?

VER. *Allons!*

JOAN Ja veurà, les causes són,
dient-ho amb tota bona fè,
que jo soc el colomista
que tinc el colomâ a dalt.

FER. Al costat.

JOAN Bé, sí.

VER. *Est égal.*

JOAN I el senyô és el retratista.

FER. Conti-m'ho; jo m'hi retrato.
Oh! i que després ens veurèm
sobre un cas, i parlarèm. (*A Verdet.*)

VER. *Comme vous voulez.*

JOAN Es un rato.
¿Vol fê'l favor?

FER. Vagi dient.
JOAN Doncs bé; aquest dimoni d'home
de tinturer, per fer broma,
o gatejâ o dar torment,
ens ha declarat la guerra
a n'aquest senyô i a mí,
i, fill, ens fa pertenî.
VER. *Nous* mata a *nous*.
JOAN Ens enterra.
FER. Sí que és una caramada.
JOAN Ha arribat fins a tal punt
que li hem dit l'*último atún*
per finir d'una vegada,
no fa gaire'l senyô i jo...
FER. ¿I no'ls ha valgut l'astucia?
JOAN Com si li haguessim dit Llucia.
Dèu fê ara una hora d'això,
i amb un quart que hem estat fòra
ell de la fotografía
i jo del terrat... ¡Bon dia!
els coloms volen fa un' hora
tots del colomâ esbarriats,
i no sé amb quina tramoia
ha anat a la claravoia
que té de vidres pintats
el senyor per fê'ls retratos
i li ha tret el blau de tots.
FER. ¿Es dir que?...
JOAN Es a dî, en pocs mots,
qué's com tots aquets *beiatos*
de la classe d'ell. No hi peca
qui'l veu o el sent enraonâ
i, quan no l'hi veuen, fa
més mal que la pedra seca.
VER. *A présent* ho ha fet.
FER. Dimoni,
doncs digui que, sent així,
si s'hi ajunta'l que fà amb mí,
ja no hi ha al món qui l'aboni.
JOAN Ah! ¿Es dir que també l'insulta?
VER. També *vous* insulta a *vous*.
FER. Uh! A n'a mí més que a nìngú.
Sense prou motiu abulta
per odi, una falta meva,
i estant d'abans concertats
perque estèm enamorats

jo i la noia filla seva...
JOAN Ja la conec; la Felissa.
VER. I és *très jolie.*
FER. Doncs, corrent;
entre ell que és un imprudent
i la dòna que l'atiça,
tenint ja paraula dada,
m'han donat aquí un pebrot.
¡Quina carbassa! No pot
pas passar per 'llà a l'entrada.
JOAN ¿Ho sent? ¿Sent, *monsieur* Verdet?
VER. Oh! Es un *bougre!*
JOAN Un criminal.
VER. ¿I *vous* què féu?
JOAN Vaja! I tal.
¿Què fà? En un cas con aquest.
l'home's belluga. ¿La noia
l'estima a vostè?
FER. Amb tot cor.
Ha arrancat aquí en un plor...
JOAN I doncs li arma una tramoia;
li... Calli! (*Acudint-li una idea.*)
FER. Què?
JOAN. ¡Quína'n fóra!
La Felissa hi observat
que puja molt al terrat...
Sí, sí; fem-ho sens demora.

ESCENA XXV

Els mateixos, PERPÈTUA, ROIG *i* FELISSA

(*La primera que anava a sortir per una porta esquerra, s'atura al sentir el què diuen els de l'escena. Roig i Felissa que anaven a sortir per una de la dreta s'aturen també al sentir lo de la escena i Roig diu a sa filla.)*
PER. (¿Què diuen aquets?) (*En sa porta.*)
ROIG ¿Veus, tonta,
com ja ara'ns ajuden?
FER. Sí.
JOAN Jo'ls ho guiaré; conti amb mí.
VER. *Allons nusant.* Fer-ho pronte.

JOAN Vindrà bé. Tot justament
avui pujarà al terrat
perque hi ha eclipsi.
FER. Es vritat.
JOAN Vostè ja hi serà amatent.
VER. *Parfaitement.*
JOAN Jo amb la noia
ja hi tinc confiança, hem parlat,
sab ella la que só honrat.
i com tota la tramoia
veurà que és sols pel bé d'ella,
li fem dâ'l pas, els casem,
i aixís, tots tres, ens venjèm
d'aquest vil.
FER. D'aquest trapella.
VER. ¡Oh, oh, oh! ¡Quina rabia
que tindrà ell!
ROIG (Ui! pots contar.)
FER. Del disgust l'hem de matar.
JOAN ¡Au, doncs! A parar la gabia.
VER. I *allons* contra la Felissa.
JOAN Units sempre i no dir rès.
FER. Com *Guillermo Tell.* Els tres
que van llibertar la Suiça.
JOAN ¡Ja ja! Pobre tintorer.
FER. No més per punt.
VER. *Pour* venjança.
JOAN Au, que jo ja tinc frisança.
FER. Silenci.
JOAN Còm?
FER. Que aquí vé.

ESCENA XXVI

Els mateixos i els amagats

JOAN Doncs dissimulèm.
ROIG ¿Què hi ha?
¿Què fan vostès tres aquí?
JOAN Res; li havèm vingut a dir...
¿Ji, ji, ji! (*Escapant-li el riure.*)
FER. }
VER. } ¡Ja, ja, ja, ja!

ROIG Bé vaja, endavant.
PER. *(Sortint i apart observant als tres.)*
(Silenci
i fem veure que res sé.)
JOAN Senyor Roig, que ho passin bé.
VER. *Au revoir.*
FER. Vaga; i dispensi.
JOAN Ja veurà quina li espera.
VER. Ja veurà com el trufèm.
FER. Veurà com el pentinèm.
(Queden mirant-lo.)

ESCENA XXVII

Els mateixos i una DÒNA

DÒNA Senyora. *(Amb un cove.)*
PER. Ah! La bogadera.
Anèm. *(Se'n va amb la dòna.)*
JOAN ¡Ja, ja! ¡Quin posat!
(Des de la porta mirant-lo i rient tots.)
TOTS ¡Ah, ah!
(Partint-se de riure, creient que el senyor Roig no entén la trampa)

ESCENA DARRERA

Els mateixos i els MATALASSERS

(Portant altre cop farcells de llana al cap)
MAT. Senyor!
ROIG ¿Qui demana?
MAT. ¿Aon hem de portar la llana?
ROIG Allí; la llana al terrat.
(Senyalant als que se'n van.)

FÍ DEL ACTE PRIMER

ACTE SEGON

La escena representa el terrat de casa el senyor Roig. La barana del carrer se suposa que es en el prosceni. A la dreta (de l' actor) els dos matalassers picant llana. A l'esquerra, porta d' entrada al terrat amb torratxeta. Més endins, en el mateix cantó, un troç de porxada del retratista, amb porta i vidres blaus. Al fons, i cap a la porta esquerra, el colomar amb habitació baixa del colomista. Entre el colomar i la porxada, canyes amb troques esteses. Al fons i cap a la dreta dugues cordes que's perden en els bastidors amb roba estesa. Panorama en últim terme, etc.

ESCENA PRIMERA

PERPÈTUA, VICENTÓ, MATALASSERS, JOAN, *quan s'indica.* UN NOI

(*Perpètua al fons estenent roba. Vicentó dalt de la torratxa fent volar l' estel. Joan figurant que acaba de fer volar els coloms. Els matalassers, picant. Un noi jugant a bales. Quadro Després de una estona, Perpètua acaba d' estendre la roba i baixa al prosceni.*)

PER. Ja tenim la roba aixuta.
Vicentó, li haig de parlar.
VIC. Ja baixo.
MAT. I Ja està picada
la llana.
PER. ¿Doncs que se 'n van?
MAT. I Sí; com que han tocat les dotze
VIC. Eusebi! (*Baix.*)
NOI Què?
VIC. ¿Em vols aguantar
l'estel una estona?
NOI (*Agafant el cordill.*) Vinga.
JOAN Si afluixa ja avisaràs.
Ja 'm té aquí pe'l que volía. (*A Perpètua.*)
MAT. I Bones tardes.
PER. Adéu siau.
(*Se 'n van els matalassers.*)

ESCENA II

PERPÈTUA, VICENTÓ, NOI, JOAN *i els demés que s'indiquen*

PER. Vejam si serà possible
l'estar sols ara un instant.
Mig' hora ha que vull parlar-li
VIC. Oh! Ja se sab; als terrats
no hi tindrà ni un quart de calma.
¿No veu que tothom hi va?
Vejam doncs, digui.
PER. Contesti.
VIC. Primer té de preguntar.
PER. ¿Vostè estima a la Felissa?
VIC. Amb un amor com no n'hi ha.
Però després de la gresca
que aquest dematí ha passat,
ja no hi vull rê; és impossible.
PER. ¿Però no veu, sant cristià,
que allò la pobra criatura
ho ha tingut de fê amb l'afany
de que'l ximple de son pare
no la matés?
VIC. ¿Què diu?

PER. Bah!
Matar-la! Sí; fins matar-la.
VIC. Vejam doncs, digui, ¿què's fà?
PER. Una cosa molt senzilla.
VIC. ¿Vol dir?
PER. Sí, molt natural.
Vostè veu primê a la noia
i la torna a festejar,
quan ja ha lograt el sí d'ella,
veu llavors al séu papa
de vostè, calma la guerra
que's tenen com gos i gat
ell i el méu home de casa,
i si vostè pot lograr
que ara'l séu papa'ns demani
com és just i natural
la noia per nora, passa
que aprofitant jo l'atzar
d'haver tret ara aquell ximple
li faig logrâ'l sí i en paus.
VIC. Lo que fa això un xic difícil
és que justament hi ha
que el méu papa té una boda
contractada, fa mig any,
de mí, amb una noia rica.
PER. Doncs més que més; per ço cal
que vostè tot desseguida
parli al séu pare.
VIC. Dirà
que no ho vol. Si té una rabia
a tots vostès, que, cremat,
no fa molt rato que deia:
— Tintorer, la pagaràs;
a copia de bastonades
t'haig de tenyir de morat. —
PER. Sí que, *amigo,* és una tirria.
VIC. Oh! Es l'odi que he vist més gran.
PER. Bé; no hi fa res; vostè probi
i miri si's pot calmar.
JOAN Noi!
VIC. Ja vinc. Veu? Ara'm crida.
PER. Vegi doncs què esbrinarà.
Monsieur Verdet i el séu pare
sé que combinen un plan
per ajudâ a n'aquell *tuno*
i venjar-se.

VIC. ¿Vol dir?
PER. Bah!
VIC. Ja miraré de saber-ho.
JOAN Noi!
VIC. Ja vinc.
JOAN ¿Que haig de baixar?
PER. Res; doncs parli a n'al séu pare
com li he dit, vegi si fa
el sò que cal la Felissa
i, quan jo torni al terrat
em dirà de nou el que hi hagi
per dû a port la nostra nau.
VIC. Vagi descansada.
PER. I... guerra.
VIC. Guerra i logrâ'l fi.
PER. Me'n vaig
perque'm sento la migranya
que ja m'està rodejant.
VIC. Faci's fê una vinagrada
cada día cap al tard. (*Se'n va*)

ESCENA III

VICENTÓ, JOAN *i* NOI

VIC. Bé... jo... ara...
JOAN Noi.
VIC. ¿Què mana?
JOAN Vina.
VIC. Oh! Tinc d'anâ allà
a pendre l'estel al Sebio
que no'l capbussés. ¿Què fa?
(*Joan cull i busca pedres pe'ls testos.*)
JOAN Vina; no fa gaire estona
que m'ha pujat l'oló al nas
d'aquell *guisado* de prunes
que la vellota de baix
fa pe'l tintorê, i vull fer-li
un cop del meus (*Tira a la xemeneia.*)
VIC. Que es estrany.
Sembla impossible que un home
que té cinquanta anys, casat
i fins amb familia, estigui

per res més que per fer mal,
tirant pedres d'aquest modo
i molestant.

JOAN Psit! Veuràs...
Calla... una, dos, tres, quatre.

PER. ¿Qui es l'indecent que aquí dalt
s'entreté tirant pedretes
i fent-nos malbé 'l guisat?

VIC. (¡Ai, ai, ai! ¡Quin escàndol!)

PER. Desvergonyit!

VEU ¿Què és? ¿Què hi ha,
senyora Perpètua?

ROIG I ara;
¿perquè cridèu?

JOAN Sents? (*Content.*)

VIC. (Babau!)

PER. Mira perquè; la cassola
tota feta troços.

FELI. Ai!
I això?

ROIG Això es tot d' aquell pillo
del colomista de dalt.

JOAN Sents?

ROIG Indecent!

JOAN Sents?

VIC. Però, home,
si ara tenen raó.

ROIG Animal!
(*Vicentó conté a Joan.*)

PER. Bé, vaja, Roig· no t'enfadis.

FELI. Papa!..

ROIG A dintre totes, au.
El que haig de fê amb aquest home
tant vil i mal educat
jo ja ho sé.

JOAN Veus? ¿Quí s'aguanta?

VIC. Vostè que és qui ha fet el mal.

ROIG No tingui por que's presenti
i dongui la cara mai.
(*Veus i brugit en el cel-obert de gent que s'hi barreja.*)

JOAN ¿Què ho diu per mí?

VIC. Bò!

ROIG Sí, guapo,
per vostè ho dic.

VIC. (Ja està armat.)
JOAN ¿Que voldrà pujâ aquí a dir-m'ho
que'l tiraré daltabaix?
ROIG A vostè, si vinc, li tiro.
JOAN ¡Cà ha de fer!
ROIG ¿Que no?
FELI. Papa!
PER. Roig, per Deu, no't comprometis.
ROIG ¡Calla, tú! Serà citat;
¿ho sent? citat a câ 'l jutge.
JOAN. Si vostè'm cita...
ROIG ¡Arri allà!
(Cop de finestra que's tanca.)
JOAN Veus? Veus? Si no'm recordava
ara de que tinc manat
pe'l metge que no m'enfadi
hi havía un terrabastall
que tot lo que m'ha dit ara
s'ho tenía de tragar.
VIC. Però ¿per què ha de tragar-s'ho?
si és més senzill i més pla
no enfadar-se de cap modo.
i viure bé com germans.
JOAN Ah! *Amigo!* Em venjo.
VIC. Es venja;
però si ell li ha faltat,
¿quina culpa hi té la dòna
i la seva filla? Es clar
que ell té un disgust, però ara,
que s'ha fet malbé'l guisat,
¿perquè ho paguen elles?
JOAN Elles
ja sé que no han fet cap mal
perquè són dos bones dònes
que ell les martiritza.
VIC. (Ah!
Bon punt per entrâ a la carga.)
JOAN ¿Què dius?
VIC. Dic ja que'l cas
vé de que tinc prop la boda
que vostè'm va concertar
amb la filla del Fotògrafo
i tot just ara ha parlat
de la dòna i de la filla
d'aquest tintorer de baix
vindrà bé per a parlar-li

de l'intent que tinc pensat.

JOAN ¿Un intent? Vejam; esplica't.

VIC. Jo, fa ja un any...

FER. *¡Monsieur* Joan!

VIC. Bò!

JOAN Vinc desseguida; espera't.
Vaig allí perquè hem tramat
una broma amb el Fotògrafo
contra aquest pillo de baix,
que, si'ns surt ¡veuràs quin xasco!

VIC. Bé, mes jo li haig de parlar...

JOAN No hem de parlar res; vaig dir-te
que estaves emparaulat
amb la noia que és pubilla
del Fotògrafo, i, ja ho sabs;
convé a n'als meus interessos,
aquest home està arreglat,
i, amb el que té aquesta noia,
jo'm puc desempallegar
dels diners que tinc a rèdit
sobre les finques.

VIC. ¡Mal llamp!

JOAN No hi ha més mal llamp. Avispa't,
i vejam quan li escriuràs.
(*Salta la barana i se'n va*)

ESCENA IV

VICENTÓ *i aviat* FELISSA

VIC. ¡Mal com no'l parteix un llamp!
Justament ara que anava
a dir-li tot de pe a pa.
Oh! ¡Malvinatge la gabatxa!
¡Malvinatge el meu empaig
i malvinatge'l gabaig
que m'ha guanyat l'aventatge.
(*Va, pren el fil de les mans del noi que fa volar l'estel i es posa a fer-lo volar ell. El noi se'n va al fons del terrat a temps que entra la Felissa duent un covanet ple de roba mullada, i un coxinet amb agulles.*)

FELI. Ah! ¡En Vicentó! Vindrà bé
per seguî'ls consells del pare,
de fer-li la gara gara
i fingir-li com dec fê. (*Vicentó no la veu.*)
VIC. Ah! ¡Còm gronxa!
FELI. Vicentó!
VIC. Ah! ¿Es vostè, Felissa?
FELI. (*Tot estenent roba*) Sí.
Jo, que ara he pujat aquí
amb una bona intenció.
VIC. Sí? Deixi'm lligar l'estel.
a n'aquest pal de terrat. (*Ho fa*)
Miri-se'l que va trempat.
Sembla'l rei de tot el cel.
(*Ella el va seguint i parlant amb coqueteria*)
FELI. ¿I no té por que deixant-lo
li pugui fê un capbussó?
VIC. No, perque com que per çò
jo ja estaré vigilant-lo...
Miri-se'l que hermós.
FELI. Sí, es maco.
VIC. ¡I quina qua! Eh?
FELI. Hermosa
VIC. ¡Tant llarga!
FELI. Sí.
VIC. ¡Tant rumbosa!
Oi que, si avui no l'aplaco,
tinc molt enfadat al pare.
Per fer-la ans d'ahî a la nit
vareig fer malbé un vestit
de fai de la meva mare.
FELI. Bé, Vicentó, miri's que
jo tinc tart; si vol parlar...
VIC. Digui... ja pot començar.
FELI. Jo vinc de molt bona fè.
Jo, a vostè... mal m'està'l dir-ho,
l'estimo.
VIC. ¿Què'm diu? ¿Es cert?
FELI. A mí'l ser tant franca em pert.
Ai!
VIC. ¿Què té?
FELI. ¿No ho veu? Suspira.
VIC. Oh! Suspira?
PER. Noia! (*Pe'l cel-obert.*)
FELI. ¿Què hi ha?
PER. Cuita; necessito'l cove.

FELI. Ai! Tinc d'apuntar la roba.
¿Em vol fê'l favor?
VIC. Prou Bah!
(Ella li dóna un coixinet amb agulles i fan l'escena ell dant-li agulles i ella apuntant roba.)
FELI. Doncs sí; jo 'm veig compromesa
i no sé com n'ixo, jo
tinc al papa per molt bò,
però ara té una raresa,
VIC. Sí; això d'enviar de Roma
ara aquest Nunci a Madrit.
FELI. ¿Còm de Roma?
VIC. ¡Ai, ai! ¿No ha dit?..
FELI. Sempre té d'estar de broma.
VIC. ¿Còm broma? No diu que'l papa...
FELI. Vull dî el meu pare.
VIC. Ah! Ja entenc.
Digui.
FELI. El que díc. Me sorprenc
de que'l meu papa amb la capa
de que m'estima com filla
em vulgui sacrificar,
i li vinc d'això a parlar,
i, per çò, avui que perilla
l'amor, i no ha d'amagar-se,
li vinc a parlâ amb el cor,
perque jo, en tractant d'amor...
VIC. Tingui cuidado a punxar-se.
FELI. Vostè que'm dona l'agulla
de la part que punxa.
VIC. Bé.
Calli; ja m'hi miraré.
FELI. Per çô ahir hi va haver la bulla
que hi va havê a casa; a l'Arturo. .
VIC. Vol dî en Fernando.
FELI. Bé, sí;
Fernando o Arturo; a mí
no m'ha agradat mai, li juro.
VIC. ¿Vol dir?
FELI. Si arriba a jurar-se...
Tant falsa...
VIC. Cert. No pot ser.
FELI. (Ai! Qué papers té de fer
una noia per casar-se.)
VIC. ¿Còm diu?

FELI. Que'm dongui una agulla.
VIC. Ah! Un'altra. Tingui.
FELI. Per çò
el millor que he pensat jo
es fer malbé la casulla.
VIC ¿La casulla?
FELI. El casament
aquest que vol fê'l meu pare
i com vostè de la mare
ja té bé'l consentiment,
el millô és esgarriar-ho
pe'l cantó del nuvi.
VIC. Es cert.
Se pot probar.
FELI. Res hi perd;
VIC. I, si no podèm lograr-ho...
FELI. Això és el que's parlarà
ara entre'ls dos: ¿Té una agulla?
VIC. Però és un xic torta.
FELI. Bé.
Dongui, ja l'adreçaré.
Doncs sí; el que's fà és que s'embulla
la boda anant a en Fernando
i dient-li ben net i clar
que vostè amb mí's vol casar.
VIC. Ah! Això és: com feia l'Arrando
a l'últim quan se cremava
de seguir tant als carlins.
FELI. Just; que vostè amb bons fins,
i que tot això s'acaba
perque si ell no'm deixa a mí
vostè va i el desafía
i el mata.
VIC. ¿I si ell s'agravía?
FELI. Ja es el que's vol.
VIC. Vritat, sí.
Mes tot seguit no pot sê,
perque si es cas que ell admet
jo haig d'anâ a apendre'l floret
un mes a câ'n Zafrané.
FELI. No, home no; si ell acepta
vostè se'n desdiu.
VIC. Ah! Avant.
Si es així, ja veig bé'l plan.
FELI. El fet es dar-li el concepte
de que a mí tothom em vol

i de que vostè'm desitja.
VIC. ¿Què és això?
FELI. Miri; una mitja.
VIC. ¿I la posa a estendre al sol?
FELI. I doncs, a on? Com que és mullada...
VIC. Ai! Permeti'm, Felisseta.
¿Es seva?
FELI. Sí.
VIC. Oh! Una mitjeta,
de vostè, fina i reixada.
Prometi'm ara una cosa.
FELI. Vaja, digui; ¿què és?
VIC. Que'l dia
que vostè per fantasía
la durà com se suposa
sobre'l seu peuet bufó,
amb sabateta escotada
i la sibella daurada
al mig d'un llaç, per funció
de desagravis de tot
el que vostè avui m'ha fet,
m'ensenyarà el peu.
FELI. S'admet.
VIC. Oh! Doncs no hi diguèm ni un mot:
Jo veuré aquest calavera
i el veuré, i li parlaré,
i fins el desafiaré
no més que per la manera,
i...
(*Veient que l'estel cau, hi corre.*)
FELI. ¿Què fà?
VIC. Li dono fil.
FELI. ¿A n'en Fernando?
VIC. A l'estel.
A n'ell; no tingui recel,
n'hi daré per altre estil.
FELI. Vaja, doncs. Ai!
VIC, ¿Qué hi ha?
FELI. Res; l'agulla... que...
VIC. Oh! Sí.
No n'hi tingui mai aquí
que se les pot empassar.
FELI. Es a dir, acabant les raons,
¿estèm entesos?
VIC. Entesos.
FELI. Doncs des d'avui ja...

VIC. Promesos.
FELI. ¿Qué fà ara?
VIC. Li faig tirons.
Miri quin garbo... aquí té
lo que és vostè quan remena.
Ah! Això és gracia.
FELI. Em fà pena
perque'l perdrà.
VIC. No'l perdré.
¡Còm puja! Ah! Així seré jo.
quan vagi amb vostè. ¿Què tal?
FELI. Ai!
VIC. Què?
FELI. Que's tomba.
VIC. Oh! no val.
FELI. Corri. (*Ell fà esforços.*)
Ai!
VIC. Llest. Un capbussó.
FELI. Malaguanyat.
VIC. Ha caigut
al terradet de cà'n Prats.
FELI. ¿Se n'hi va?
VIC. Saltant terrats.
Si en Planas me'l veu, cucut.
(*Se'n va corrents per baranes*)
FELI. ¡Què fà ara! Reina santíssima.
¡Per Deu, que pot caure! No.
Per mor de Deu, Vicentó.
Ai! ¡Ave María puríssima!
Ja ha baixat. ¡Quin susto!
PER. Noia!
FELI. Vinc; acabo de posar
tota la roba a aixugar. (*Se'n va cap al fons*)

ESCENA V

ROIG, MIQUEL *i* CRISTÒFOL

ROIG Ja veurèu; fem la tramoia.
Veièu? Això és un quarto
de mals endreços, que té
una reixa que aquí vé;
us hi tancaré, m'aparto,

i vosaltres escoltèu
tot el què aquí's diga.

MIQUEL Tot?

ROIG La gent que aquí sentirèu
es diu que armen una trama
per passâ a la professó
davant del nostre penó
i això'ns quitaría fama.

MIQUEL Ja ho crec, home!

CRIST. ¡Vaja i tal!

ROIG Per çò aquí, entre les estores,
si les manyes són traidores,
les sentirèu, i, si cal
citar-los i tot, se'ls cita.

MIQUEL ¡Vaja si'ls escoltarèm!
¿Veniu vós, bon home?

CRIST. Anem.

ROIG No feu ni la més petita
remô.

MIQUEL Això deixi-ho per mí.

ROIG Després...

MIQUEL No; no vull cap premi;
só andadô i serveixo al gremi.

ROIG (I, amb l'escusa d'ell, a mí.)

MIQUEL ¿Còm diu?

ROIG Que sí, vaja; ala.

MIQUEL La...

ROIG Sí; la reixa és aquí;
però la porta és allí
a n'al replà de l'escala.
(Dóna la clau a Miquel que se'n va amb Cristòfol.)
Ah! Ara busquèm la noia
i vejam que li hem de dî.
Ah! Allà la veig. Vina. Aquí
¿Què tal? ¿Còm va la tramoia?

ESCENA VI

ROIG *i* FELISSA

FELI. Ah! ¿Es vostè? ¿Còm ha pujat?
ROIG Pujant.
FELI. Com que'ls altres cops
li he sentit sempre'ls esclops.
ROIG Oh! Es que ara me'ls he llevat.
Es una manya que tinc.
Quan vull ser sentit els duc,
i quan vull caçâ algún ruc
murmurant-me, me'ls trec, vinc,
i, nyac, atrapo infraganti
a n'al que vull atrapar.
FELI. Però ara...
ROIG Ara hem de parlar
i per çò vinc, no t'espanti
res del que vegis, i digues:
¿Còm està aquest tràngul?
FELI. Bé.
ROIG ¿I ja has vist a n'ell?
FELI. Ja té
tot el fil de les intrigues.
ROIG Si? doncs, *vamos;* endevant
les atxes, ara sols falta
veure com l'altre s'ecsalta
per dar més depressa'l plan.
FELI. ¿S'ecsalta, diu?
ROIG Sí. L'astucia
és fê amb aquest ric allò
que ja sabs tú.
FELI. ¿I què és això?
ROIG ¿I tú no ho veus? ¡Santa Llucia!
FELI. Espliqui's, home.
ROIG Lograr
que aquest ric mig calavera
es trobi aqui de manera
que creient fàcil trobar
lo de conquistar-te a tu
es vegi que'l fan glatir,

i fer l'os i pertenir,
i com que no hi ha ningú
que no vulgui'l que no té
perque ja's diu, i és vritat,
que'l privat és desitjat,
d'aquest modo'l caçaré.

FELI. No; ja li asseguro jo
que ja'n té de maules.

ROIG Res.
¿Sabs què és? *La mà de l'inglès.*
Vetaquí; tot es això.

FELI. ¡Mà de l'inglès! ¿Què vol dí?

ROIG Ja veurás. Tú sabs que'l mon
es fet de cinc parts, que son...

FELI. Sí; això ja ho sé.

ROIG Doncs així
ja sabs que hi ha França, Espanya.
Rusia i no sé quanta terra;
mes, de totes, la Anglaterra
es la que té més gran manya.
Ella... nyau nyau i amb agrado,
mou a les altres nacions
i els fa ballâ'ls rigodons
i els fa ballâ'l *zapateado.*
I encara no passa res
de trastorns sobre la terra,
que hi hagi pau, o gresca, o guerra,
ja's diu:— *La mà de l'Inglès.*—
Vetaquí doncs com, amb manya,
si. com vull la sort em topa,
ne seré l'inglès d'Europa;
més seré l'inglés d'Espanya.
Jo de tots, en profit meu,
aprofitaré flaqueses,
i ambició, i odi, i rareses,
i orgull i fins l'amor teu.
I així's com el mon és bola
que'm podría esclafâ a mí
com a un moço de molí,
que l'arreplegués la mola,
jo, tenint-li bé'ls estreps,
tot miau miau, que ningú ho nota,
el tinc com una pilota
per riure i jogar-hi a geps.
geps que, amb tontos com vosaltres,
sols a mí'm deixen el bò

perque'l *saco*'l dono jo
i els geps el reben els altres.
Vet'ho aquí; aquesta és la pauta.
A n'aquí o sê amo o criat.
Donques sê amo i tens armat
el ball quan sonis la flauta.
D'això no me'n treu ningú.
¿No's diu que és món de mones?
Doncs agafes l'orga i sones
i ¡nyac! que ballin per tú.

FELI. ¡Ah, ah, ah! Ja és un intent!
ROIG Ja'ls tinc enganyats com xinos.
Veuràs ara com els ninos
faràn el teu casament.
VEU Felissa!
FELI. Sent?
ROIG Quí?
FELI. A la *cuenta*
ell que vé saltant terrats.
ROIG Sí; doncs vina; allí amagats
i veurèm com es presenta.
FELI. Ai!
ROIG ¿Què hi ha?
FELI. Que ara tot d'una
penso en el cove.
ROIG ¡I el treus!
Deixa'l, dòna ¿que no veus
que ell hi vol buscar la lluna?
VEU. Felissa! (*Veu més aprop*)
ROIG Veuràs. Espera't. (*Se'n va.*)
FELI. Esperem-nos; ja que ho diu.

ESCENA VII

FELISSA *i* FERNANDO

FER. Felissa!
FELI. ¡Oh, Fernando!
ROIG (*Cridant des de dins.*) Noia!
FELI. Ah! El pare que'm crida. Vinc.
(*Se'n va corrent*)
FER. Felissa! ¿On va? Escolti. Esperi.
Ca! Ja és prop del segón pis.

Bé! Ja és la quarta vegada.
¡Mirèu que això és infinit!
He vingut saltant baranes
de terrat, com un conill,
que és la bestia que més salta,
i ara'm trobo que só aqui
i ha volat l'aucell. ¿Què'm passa?
Ni ho sé jo mateix. Estic
que una cosa que era broma
feta sense compromís
amb els companys, se'm posa ara
que estic frenètic, no visc.
¡Ai, si'ls del *palco* ho sabíen,
quína mofa!

VIC. *(De lluny.)* Jove! Ei! psit!
FER. (¿Quí serà aquest?) ¿Què volèu?
VIC. Feu el favor de cullî
aquest capdell que hi ha aquí.
FER. Ja'l tinc.
VIC. Ara capdellèu
i entre'ls dos podèm salvâ
aquest estelàs que'm costa
molts rals. Veièu? ¡ja s'acosta!
FER. Home, miri que caurà. *(Capdellant)*
VIC. Ja hi estic acostumat
a caminar per baranes.
Aixís passo les setmanes.
FER. (Això és un gat de terrat.)
VIC Ajà: sembla que'l salvèm.
Un té aficions i s'hi llença.
(Saltant a l'escena amb l'estel.)
FER. (Qui mal no fà mal no pensa).
VIC. (Fem el tonto i comencèm.)
FER. Aquí té'l capdell.
VIC. *Bueno*, ara
mil gracies.
FER. Home, salut.
VIC. Sembla que'l tinc conegut.
FER. No m'és nova aquesta cara.
VIC. Ah! ¡Ja'l conec! el mateix.
FER. ¿Que va molt a la Baldufa?
VIC. No. (Vejam el gat, si'm bufa.)
FER. Doncs no sé de què'm coneix.
VIC. El conec perquè va allí
a casa del Retratista.
FER. Doncs miri; té bona vista.

VIC. I sé perquè's troba aquí.
FER. ¡Qué ha de saber!
VIC. Vostè ronda
la filla del tintorer;
i ara li vull fer saber
que sento passió molt fonda
per ella.
FER. Em té molt tranquil,
vegi vostè, si m'hi enfado.
VIC. Donques vagi amb molt cuidado
que si descapdello'l fil...
FER. Miri que si'l descapdella,
no'l tornaré a capdellâ.
VIC. Si'l descapdello serâ
per dir que no conti amb ella.
FER. Uí! Té de corre bastant
perque jo tinc per ofici
fer conquistes, i el desfici
vostè'l tè sols aixecant
estels, pe'l que he vist aquí.
VIC. I altra cosa, si convé.
FER. Bé ¿i quí és vostè? ¿No ho sabré?
VIC. (No'm coneix; millor per mí.)
FER. Contesti, i, si no és tronera,
deixi'm el camp lliure i sol.
VIC. Fugi, home, fugi. ¿Què vol?
No hi campa aquí un calavera.
Jo ja sé que vostè'l fà,
no ho és de veres; però
el fer-lo sol, basta això
pe'l xasco que se'n durà.
Vostè ha dit per passâ'l rato
com fan molts aixalabrats:
—¡Dediquèm-nos als retrats!—
No n'eixirà pas barato.
Noia aquí al terrat pujada,
ja s'ha tornat noia d'upa.
¿Que no veu que, en sent-hi, ocupa
una posició elevada?
I pe'l mateix que'ls terrats
són alts i la posició
és molt elevada, amb raó
té'ls pensaments elevats.
Vagi, doncs, en nom de Déu.
Deixi'm el camp lliure a mí.
Pensi que res pot aquí

sa elegancia i el port séu.
Pensi que, ja amb intenció,
sé qui és, i ho callo, i m'ho guardo,
perque jo'l dir-ho retardo
per quan sigui l'ocasió.
L'erra'l camí de les bodes;
saben que és un embustero;
Tantas veo, tantas quiero;
vostè és un *me gustan todas*.
I aquesta noia és honrada;
vol un jove, si bé lluit,
que no sigui presumit
ni persona aixalabrada.
Deixi's, doncs, de més rondar;
no dispari més metralla;
té perduda la batalla;
la ordre toca a retirar,
perque ella vol bona fè,
perque ella vol més senderi,
perque ja estèm leri leri,
perque no'm deixa per rê,
perque ella, ben educada,
no pot tenir mai passió
per un que fà tanta olô
que sembla un pot de pomada;
perque no vol bastó tort,
perque la ofèn i és altiva,
i en fi, perque és massa viva
perque carregui amb un mort.

FER. Ai! Déu li torni'l judici
i el faci ben bò, i el guii
quan vegi que s'esgarrii.
¿I vostè, amb el sacrifici
de sê honrat i bon minyó,
i creure al pare i la mare
i presentar-se com ara
tot modest i guapetó,
vol conquistar més les noies
que jo presentant-me així?
¡Soci, estèm mals del magí!
Això és que les claravoies
i els terrats l'han afectat,
i... de debò .. no m'agrada;
faci's donâ una mirada
pe'l metge; vostè ha locat.
I home, és clar; ¡no ho tinc de dî!

¿Doncs qué's creu que jo no ho era
abans de ser calavera
d'apocat i honest així?
Sí, home, sí; per tot arrèu
anava igual que vostè ara,
feia l'amistat al pare,
i retirava a les dèu,
i les noies, lluny, com diu,
de preferir me, se'n reien,
i se'n burlaven, i em treien
el bisbari per motiu.
Conti jo, quan vaig saber-ho,
tenint l'amor propi ofès,
vaig estâ un rato sospès
com allò que fà'l bolero
ans de trencâ'l giravol,
i, de cop, *rrrum!*; ja està dat;
vinga ballar tot plegat,
i, tornant-se gresca'l dol;
vinga entregar-me a n'al vici
i trumfâ, i gastâ, i lluir,
i així's sé que'l presumir
són les armes de l'ofici.
¿Veu a n'elles què'ls agrada?
Aquí ho té al punt perquè ho noti:
Molt cosmètic al bigoti;
molta corbata variada;
i *zarzuelera* d'aquí,
i *circo ecuestre* d'allâ,
i cavall per passejâ,
i companys per riure i lluî.
I, des d'aquell punt i hora,
¿en vol de dònes, fill méu?
L'una'm diu que só'l séu Déu,
l'altra'm jura que m'adora,
i riques i ballarines,
coristes i zuripantes,
esbojarrades i santes,
grolleres, nobles i fines,
— *desde la princesa real*
a la hija de un pescador
ha recorrido mi amor
toda la escala social. —

VIC. Doncs d'aquesta, ja sé cert
que no la podrà caçar.

FER. Vostè m'ho deurà privar.

VIC. Qui tot ho vol tot ho perd.
FER. Espavili's per si acàs.
VIC. Descuidi del que demana,
i... cuidado.
FER. ¿Quí m'ho mana?
VIC. Jo.
FER. Vostè? ¡Que'n faig poc cas!
VIC. Aquí'l deixo i .. bona sort. (*Amb sorna.*)
FER. Ara dispensi.
VIC. De res.
FER. A la vista.
VIC. *Vamos pues...*
FER. *Lo dicho, Comendador.*
(*Aquests últims versos amb mofa i anant-se'n Vicentó amb l'estel.*)

ESCENA VIII

FERNANDO

Ja és fòra aquell jove manso.
Sí; ja m'ha deixat tranquil.
Vaja, això ja és una guerra
com potser mai s'hagi vist.
Sí? Doncs contra, fins l'Europa
contra'l món. Ara a n'aquí
no més que per punt jo juro
que ella'm darà'l cor rendit.
Sento passos. Hola! Vé ella.
Fem-li l'enfadat un xic,
no més que perque excitant-la
digui més segur que sí.

ESCENA IX

FELISSA *i* FERNANDO

FELI. Fernando!
FER. Vostè? Endarrera! *(Retxaçant-la.)*
FELI. ¿Què diu?
FER. Que, parlant-li'm canso.
(No convé ser massa manso;
no faría calavera.)
FELI. Vostè vol...
FER. No tinc objecte.
FELI. Doncs, llavors...
FER. No puc sofrir-la.
FELI. I doncs ¿què vol?
FER. No sentir-la.
FELI. (Això és comedia.)
FER. (Fà efecte.)
FELI. Vosté és qui sens tò ni sò
mostra tal enfado i crida,
quan aquí la ressentida
sols tindría de ser jo.
Jo! no'm miri, ho dic de veres.
FER. Bah! totes són el mateix;
quan un home s'amanseix
les dònes es tornen feres.
FELI. *(Enfadada.)*
Jo? doncs vostè m'ha enganyat,
i això no ho fà cap persona.
FER. No s'enfadi, calmi's, dòna;
a n'a mí ja m'ha passat.
FELI. No s'oblida així, tan promte,
lo que ha fet.
FER. Espliqui's, com...
FELI. ¿On s'ha vist cambiar-se'l nom?
FER. ¡Mare de Déu, i qué és tonta!
¿Que no veu que si hagués dit,
que'l meu pare tant ric és
i que'm sobren els dinês
potsê hauría succeit

que per çò m'hagués volgut?
Ens posavem la casulla,
i un cop casats, cucurulla.
Qui gemega ja ha rebut.
¿I vostè no ha penetrat
que per çò ho he fet exprés?
Vaja, 's veu que no hi ha més
que el que el bon Déu hi ha posat.
(*Senyalant talent.*)

FELI. No, Arturo: ai! no: m'equivoco. (*Intenció*).
Fernando, volía dî...

FER. Amb indirectes, a mí
no m'hi vingui, que'm sofoco.

FELI. Li tinc de parlâ amb franquesa.
Tant bon punt he descobert
tot allò, i he vist el cert
no he sabut veure vilesa
en vostè, i llavores, quan
he respost de la manera
que he respost, ha estat perque era
el méu pare allí al davant.

FER. ¿Es dir doncs, que'l séu amor
és per mí?

FELI. Ja pot ben dir-ho;
però, per més que sospiro,
el pare calla i fà'l sort.

FER. ¡Això rai!

FELI. No ho dic jo així.

FER. Falta un medi que ho enredi
i jo'l tinc.

FELI. Però ¿quín medi?

FER. Deixar-se robar per mí.

FELI. No'm serveix el medi aquet.

FER. Ja voldràs posar-lo en pràctica
quan veuràs que és fet amb tàctica.
(*Cridant.*)
¡Senyor Joan! ¡*Monsieur* Verdet!

FELI. ¿I ara? Perquè'ls crides? Bò!

FER. Perque és un plan dels atroços
que ha sortit de tres caps grossos.

FELI. ¿I és un d'ells?

FER. Un servidor.

ESCENA X

Dits, JOAN *i* VERDET

JOAN Per servir-los, aquí'm tenen.
VER. *Serviteur* ja soc *ici*.
FER. Els senyors, per protegî
nostres amors, aquí venen.
FELI. Mil gracies.
JOAN Vostè tant mona
i'l séu pare un contrafet.
VER. *Vous* sí que ês un angelet
fill de *le diable* en perrona.
JOAN Per ell, res; per vostè, molt.
VER. *Non*; per ell un xasco *atroço*.
JOAN I per vostè aquest bon moço. (*Fernando.*)
FELI. (Tontos; si això és lo que ell vol.)
VER. *Non* sortirà amb els séus fins,
li jura un fotografista.
JOAN I jo que soc colomista
vull protegî'ls colomins.
FER. Deixem-nos de compliments;
aquí tots som de franquesa.
VER. *Voulons* fer'la sa promesa.
(*Passant davant de Joan per parlar més aprop de Felissa, Joan li torna a passar per davant per parlar i aixis van seguint.*)
JOAN Contra tots els elements.
VER. El séu pare és un brigant.
JOAN Ens ha insultat el séu pare.
VER. M'ha dit gabaig a la cara.
JOAN Home, no'm passi davant.
(*Dant-li una empenta.*)
FER. Anem a n'el que interessa.
VER. A la *chose*.
JOAN Això convé.
FELI. Espliquin què volen fê.
FER. Just, al cas.
VER. *Allons*.
JOAN Depressa.
FER. Vostè, en hora no prevista,

ara mateix si volèm,
em dóna la mà, i anèm
a casa del colomista.

JOAN Però com que en mig d'això
jo no vull cap compromís,
perque's vegi, si és precís,
que no he dut mala intenció...

FER. Jo la deixo, i al moment
surto de cà'l colomista
i vaig a cà'l retratista.

VER. A ma casa.

FER. Just.

VER. *Très bien.*

JOAN Deixa passà una estoneta,
i quan cregui que repara
la seva ausencia'l séu pare...

FER. Els hi escriu una carteta.

FELI. Ja comprenc.

JOAN Diu que l'amor
li ha fet donà'l pas aquet.

VER, Que se li ha locat la *têt'*.

PER. Que s'ha inflamat el séu cor.

JOAN I que ha fugit, imprudent,
amb qui estima, enamorada.

FER. I un cop la carta tancada...

VER. La *porte* el méu aprenent.

JOAN La reben; els sembla *cuento*,
i un gros disgust els hi dóna.

VER. *Passé* un moment, *ou une* estona...

FER. I a casa seva'm presento.
Dic que en mon poder jo tinc
a vosté, que molt l'adoro...

JOAN Que fins volen fugî al moro...

FER. Ells cedeixen, pujo, vinc
a buscar-la ja confús
per l'alegría

JOAN Ells s'alteren
primer.

VER. *Depuis* ho toleren...

JOAN I acabat; amen, Jesús.

FER. Aixís la felicitat
que volém de cop s'alança.

JOAN I nosaltres, la venjança,
perque un cop tot arreglat,
quan ell no puga desdir-se
la trama s'esplicarà

i llavors...

VER. *Ecolicuà.*

JOAN No té més que consumir-se.

FER. ¿Què li sembla?

FELI. Que aixís... ara
de promte .. això de fugir...

JOAN ¿Què diu?

FELI. No ho puc decidir...
(fins que hagi vist a n'al pare.)

FER. Jo no sé perquè rumia.

JOAN El plan no pot ser més bò.

VER. Es *¿comment* s'*apelle?*... rodó.

FELI. El fugir... jo no ho voldría.

JOAN ¡Anem, dòna! Si amb promesos
això passa a cada punt.
Miri, jo; a n'aquí'n té un.
Jo vaig festejar vint mesos
amb la dòna que al cel siga,
i els vint mesos de festeig
varen sê un etern panteig
fugint sempre. Sí, no hi riga.
Jo m'he vist baixar de dalt
d'un entressol al carrer
per damunt d'un fanaler
que netejava un fanal.
Jo m'he vist fugî esfereit
i per la por d'un insult,
estar-me dintre un bagul
amagat tota la nit.
Jo m'he vist, i en nit molt freda,
que no hi estava gens tou,
amagat a baix del pou
i assentat a la galleda.
Jo vaig fugî una vegada,
veient que's duien mals fins,
dalt d'un sostre mort, a dins
d'una estora cargolada.
I vaig fugî un cop tirant-me
sobre un carro amb matalassos,
i vaig fugî en altres cassos
per sota'l sogre escapant-me,
i vaig fugí escala amunt
pe'ls terrats i les teulades
i el fugir, tantes vegades
m'ha salvat de ser difunt,
que enamorat del fugir,

perque sé que'm va passar
que, fugint, em vaig salvar
fins que'l sogre's va morir.
M'agrada i donc la raó
a tot qui'l fugir li acudi:
Al que's diu que fuig d'estudi;
al que fuig de la qüestió,
al que fuig el còs, astut,
al que, perque aborreix l'eina,
fuig de fam i fuig de feina.
Fugî és sangrar-se amb salut.
I ens ho prova la fugida
d'Egipte, i el Trovador
quan va robà a la Leonor...
I és per fi tant bona mida
que li dic de sobrepuig
sense que hi falti una coma
que'm dol de que sigui broma
el color de gos quan fuig.

VER. *¡Trés bien!*

FER. (*A Felissa*) ¿Veu com és molts cops bò'l fugir?

FELI. Sí, bé; però ara... *(De repent)* Callin.

TOTS Què?

FELI. Que puja'l pare.

JOAN Es vritat; sento'ls esclops.

VER. *Marchons* donques.

JOAN Sí, sortim.

FER. Doncs... (*A Felissa.*)

FELI. Tornaré la resposta.

JOAN ¿Veu el fugî com no costa?
Ara, nosaltres, fugim.
(Se'n va mig corrents i arriba a poc Roig amb tota calma.)

ESCENA XI

FELISSA *i aviat* ROIG

FELI. Si aquest plan convé al méu pare,
¿quí més felissa que jo?
(*Surt Roig amb braços vermells. Mira primer traient el cap per la porta de l'escala.*)
ROIG ¿Ja són fòra?
FELI. Ja són fòra.
ROIG Des d'allí ho he sentit tot
i he fet veure que pujava
fent soroll amb els esclops;
el plan em convé i m'agrada
perque, encar que és un xic fort,
jo conec bastant a fondo
a aquest ximple dels coloms:
ell podrà tirar pedretes
mentre's cou el *fricandó*,
podrà fê aquestes ximpleses
que no importen poc ni molt,
mes fer res contra de l'honra
de nosaltres i el bon nom
no ho farà, 'l conec a fondo
i n'estic segur del tot.

ESCENA XII

Dits i PERPÈTUA

PER. ¿Així's compleix el què mano?
FELI. (¡Ai, ai!)
ROIG (Ja tenim soroll.)
PER. ¿No t'he dit que no pugessis
aquí al terrat, si no fós
al punt de veure l'*escripse*?
ROIG Jo li he manat, i *xitón*.
PER. ¿Tú li has manat? Ja penetro

el què trames i'l què vols.
Corrents a baix.

ROIG — Vés-hi.
(*A Felissa que no sabía que fer.*)

FELI. — *Bueno.*

ROIG — Després digues «sí» d'allò.

ESCENA XIII

ROIG *i* PERPÈTUA

PER. — Això ja passa de mida.
¿Què és allò?

ROIG — No té cap nom...

PER. — Ah! 'm pensava quí sab què era.

ROIG — (*Mano limpia*, tira noi.)

PER. — (Vigilèm, aquest m'enganya;
Jo sabré el *certus* de tot). (*Plega roba.*)

ESCENA XIV

ROIG *i aviat* JOAN

ROIG — ¡No se'n va poc carregada!

JOAN — (*Surt*)
¡Dimontri de Vicentò! (*Buscant-lo*)
(Hola! ¡Aquella mala bestia!)

ROIG — (Aquest ximple dels coloms.)
(*Els dos es miren de reull.*)

JOAN — (¡Quin descaro!)

ROIG — ¿Perquè'm mira?

JOAN — Perque és guapo i molt bufó.

ROIG — Doncs perquè no s'enamori,
me'n vaig.

JOAN — Em fa molt favor.

ROIG — La pagarà, la cassola.

JOAN — Això ho veurèm.

ROIG — Ximple! (*Se'n va*)

JOAN — Boig!

ESCENA XV

JOAN *i aviat* VICENTÓ

JOAN Fés que avui surti la nostra,
no tindràs poca rabieta.
VIC. (*Surt amb l'estel plegat*)
(Ja no hi és.) ¿Què veig? El pare.
JOAN Noi, no sé pas el què penses:
¿no sabs que has de contestar
la carta de la francesa?
¿Què dirà *Monsieur* Verdet?
¡Vaja un amor!
VIC. Com que a n'ella
no n'hi tinc ni vull casar-m'hi.
JOAN ¿I ara, noi?
VIC. No hi porto pressa.
JOAN ¿Què dius?
VIC. Que si he sigut manso,
no ho soc.
JOAN Mira que m'alteres. (*Retenint-se molt.*)
VIC. No gosava contradir-lo,
tenía pèls a la llengua
i ara ja me'ls he afeitat.
Ja tinc un' altra promesa.
JOAN ¿Tú ja tens?..
VIC. Sí, senyor, sí.
JOAN Digues quí és, si pot saber-se.
VIC. (Ara vé'l cop.) Es la filla
del de baix.
JOAN ¿Qué repapieges?
Sort que no puc enfadar-me.
¿Qué no sabs que té fal·lera
de casar-se amb aquest jove
que fins és de la noblesa?
VIC. No n'hi té: jo hi he parlat.
JOAN Si quasi accepta'l projecte
de fugî amb ell, gat dels frares.
VIC. Vol fugî amb mí; ho ha dit ella
no fa gaire.
JOAN (Vetaquí

potser perquè titubeja.)

VIC. I si diu que vol a l'altre,
i si hi fuig, que tot pot ésser.
és que veient que's disputa
vostè amb son pare's refreda.

JOAN I amb raó que m'hi disputo,
i jamai podré permetre
ser parent amb aquest home
que'm dóna enfados i'm llença
a la sepultura, sí;
em mata; m'ho ha dit el metge.

VIC. Donques jo si no l'alcanço, (*Desesperat.*)
si avui no surto amb la meva...

JOAN Noi! Noi!

VIC. No hi ha més; em penjo
an aquesta torratxeta:
així faré mort d'estel.

JOAN Cuidado, noi, que ja'm cremes.

VIC. ¿Perquè no m'hi puc casar?
Si te quartos l'estrangera,
ella'n té, i encara més.

JOAN (Sí; que té més or que pesa
aquell ximple).

VIC. I les disputes
que's tenen per mil frioleres
tot d'un cop s'acabaríen
si'm podía casâ amb ella,
perquè, com forem parents
no'ns voldría dar molestia.

JOAN (I és vritat que així s'acaba,
i que ell té molta moneda.)

VIC. La seva mare ho desitja,
la noia per mí s'inquieta.

JOAN I'l séu pare, ¿qué no ho sab?

VIC. Sí, i no ho vol de cap manera.

JOAN Ah! ¿no ho vol? Doncs ja veuràs
com per força ho té de pendre.
(Així em venjo, i de pas
tinc que la ganancia és meva.)
Escolta: ¿i si amb aquest jove
digués que vol fugir ella?...

VIC. Com que està tant aborrida...

JOAN Vindrà a casa, i'l projecte
és que anirà a câ'l francès
el jove; tú al veure-ho, entres
a casa, i quan als séus pares

ella haurà escrit la carteta
tú dient que l'has robada
a casa seva't presentes,
i quan l'altre hi anirà
no se'n treurà l'aigua neta,
perque com que té de dir
que al mig d'un desmai l'han presa,
dirà que no li recorda
qui ha sigut, si't vol de veres.

VIC. Molt ben pensat.

JOAN Jo llavores
faré'l pagès, faré veure
que no sé res, que ha sigut
un cop téu, de calavera.
I fins potsê't pegaré;
si't faig mal, serà comedia.

VIC. Oh! Això rai.

JOAN Siga com siga,
la Felissa serà teva.

VIC. I al francès: ¿què li dirèm?

JOAN Rê: un despido a la francesa.

VIC. (Endavant; això ha sortit
molt millor del que jo'm creia.)

JOAN (Així'm venjo, 'm faig més ric
del que só, i, per fi de festa,
com que no tindré baralles
ja podré despatxâ al metge.) (*Se'n va.*)

ESCENA XVI

VICENTÓ *i* PERPÈTUA

PER. ¿Què diu, que ha dit el séu pare?

VIC. No tingui por; será meva.

PER. Jo prou volía escoltar-ho
fent aquí prop com qui rega
però no he pogut entendre-ho.
He sentit de fugî amb ella.

VIC. Sí; si és precís per casar-nos
hi fugiré. (Preparem-la.)

PER. No ho faci que no m'ho digui.

VIC. Oh! No ho sé.

PER. Calli que'm sembla...

VIC. Sí; que puja'l senyor Roig,
i altres veïns; dèu ser per veure
l'eclipsi.
PER. Vaig a plegar
la roba que tinc estesa.
VIC. I jo, pe'l que hi puga haver,
allí'm posaré d'observa.
(S amaga a primer terme de la dreta.)

ESCENA XVII

ROIG, SENYOR MIQUEL, FELISSA, CRISTÒFOL, SALVADOR, *tres tintorers més i varis veïns.* FERNANDO *quan s'indiqui.*

ROIG Passi, home, senyor Miquel *(Van sortint)*
Noia, Tòfol, Salvadó...
CRIST. Sembla que va de debò.
SAL. Sí, que s'enfosqueix el cel.
(Roig, Miquel i els treballadors del tint, formen grupu al mig de l'escena Felissa s'ha quedat a l'esquerra. Els veïns se disposen a veure l'eclipsi; algún va amb galleda, altres amb vidres fumats, ulleres, etz., etz)
MIQUEL Miris que...
ROIG Ningú't pregunta.
M'ho diràs d'aquí un instant,
sols, a baix.
(Surt Fernando de cà'l retratista.)
FER. (Es ella: avant.)
FELI. (Es ell.)
ROIG ¿I en Pepet? *(A Cristòfol.)*
CRIST. Ja munta.
FER. *(S'ha acostat a Felissa i li diu)*
¿Qué respòn d'allò?
FELI. Que sí.
CRIST. ¿Què és un eclipsi? En ma vida...
(En el grupu.)
FER. Previngui's per desseguida. *(A Felissa.)*
(Se'n va en direcció a cà'l retratista)
ROIG ¿Encara ho goses a dí? *(A Cristòfol.)*
FER. (L'he vinguda a demanar
per res, per fê'l calavera,

i no més per la manera
ara m'hi tinc de casar.)
(*Es fica a cà'l retratista. Felissa s'ha acostat al grupo.*)

MIQUEL Però jo no puc compendre
com la lluna guanya al sol.
¿En què consisteix? ¿Quí ho vol?

VARIS. Això.

ROIG Jo us ho faré entendre.
El sol, quiet, com rei del món,
va ficant-se en les ciutats;
mira bé si'ls séus estats
marxen tots com correspon,
i quan el rampell li dóna,
seguint la seva manía
com avui, que n'és el día,
plam! es ficsa en Barcelona.
Veu la Riera d'en Malla
que sobrix, que hem de desviar-la,
que fà un sigle que se'n parla,
i que, amb tot, ningú hi treballa.
Mira les obres del port,
i diu, semblant que pot ésse',
que aniríen més depressa
si les dirigís un mort.
Veu que a Moncada's va anar
per portar-nos aigua aquí,
i ens van dû'l compte del ví
que's va veure a n'al dinar.
Veu les cloaques dels carrers,
que, sempre brutes i estretes,
són prou amples i prou nètes
per robar-hi als argenters.
Veu que l'època s'allunya
de que's paguin els atrassos;
veu que està plena d'embraços
la plaça de Catalunya,
i diu: — Nó, no'm miro més
aquesta pobra ciutat
que fà rifes d'Empedrat
i té timbes per carrers;
no vull veure cada dia
monuments de gloria plens,
com aquell de Sant Llorenç
que hi ha a la Tapinería.
No vull veure disbarats

que fins semblen fets espressos,
no vull veure mals endressos
per les places esbarriats;
no vull veure la salut
perillant a cada estona...
— Lluna, tapa'm Barcelona.
La lluna'ns tapa, i cucut!

TOTS ¡Ah, ah, ah!

MIQUEL ¿I això's pot veure?

ROIG Bah!

CRIST. } Còm?
SAL. }

ROIG Amb vidres pintats
i també si són fumats.

CRIST. Jo sabés d'on n'he de treure.

ROIG ¡Quina idea! Sí... Arrenquèu
aquell de cà'l colomista;
i aquells blaus del retratista,
també són bons, si treièu
aquell plom que'ls té subjectes.

TOTS Cà!

CRIST. Mouràn un esvalot.

ROIG Feu-ho; jo responc de tot,
si fan pagà'ls desperfectes.

CRIST. Aixís *bueno*.

SAL. Així està bé.

CRIST. Anèm, nois.
(*Tòfol, Salvador i els demés treballadors es dirigeixen uns a la vidriera del colomar, i altres a la porxada del retratista.*)

FELI. (*A Roig.*) S'enfadaràn.

ROIG Millò; aixís no's desdiràn
de tot el que pensen fé.

FELI. Ja he vist al Marquès, i estèm
entesos.

ROIG (*Content*) Avui s'arbolen.
(*Trencadissa de vidres d'un i altre lloc, i fugen dos coloms del colomar.*)

VARIS. Ai!

ROIG ¿Què heu fet?

MIQUEL Mirèu com volen.

CRIST. Tots trencats.

ROIG Dissimulèm.
(*Tots s'han apartat d'aon eren i surten furiosos Joan i Verdet. Els veïns demostren també pendre part en el que passa.*)

ESCENA DARRERA

Dits, JOAN, VERDET, *aviat* SENYORA PERPÈTUA, FERNANDO *i al final* VICENTÓ

JOAN Si sapigués qui ha sigut. .
VER. ¡Si conegués al brigant!
JOAN Dèu ser cosa d'aquest *truán.* (*Riu.*)
i no hi sé res.
ROIG *(Amb burla)* Tururut.
JOAN ¿Què vol dir?
ROIG Que si m'enfado
els diré quantes fàn cinc.
FELI. Prou... (*Intercedint com fan altres*)
JOAN No sé com me continc.
VER. *¡Cheval sans bouche!*
ROIG ¡Molt cuidado!
JOAN A n'a mí ningú m'aterra.
ROIG A mí menos del que's creu.
VER. Tampoc a *moi.*
ROIG ¿Miri, veu?
(Ensenyant els braços)
Braços vermells, vol dir guerra.
VER. *Je l'admet.*
JOAN Li serà cara.
PER. (*Surt i's posa entre ells*)
¡Quin escàndol! ¿Què és això?
JOAN Que li espliqui'l séu senyó.
CRIST I DEMÉS Ara, ara, ara, ara.
(Perque s'ha enfosquit i comença l'eclipsi; tots miren cap a la dreta amb vidres que han cullit de terra .
JOAN (Ja pagaràs la patenta.)
(Se'n va i apareix després dalt del colomar amb una ullera per l'eclipsi.)
VER. (*Aujourd'hui* sabrà'l què costa)
(Es queda mirant l eclipsi de prop de casa seva)
PER. Ai, la lluna com s'hi acosta.
ROIG I tant clara que's presenta.

(Surt Fernando de cà'l retratista i s'acosta a Felissa que està a primer terme)

FER. (Ara és l'hora.)

MIQUEL *(Per l'eclipsi.)* Sembla estrany.

PER. Oh! l'l sol sembla que's mor.

TOTS Ara!

FER. Felissa... valor.

(Veient que vacil·la i la pièn per la mà.)

ROIG (la han caigut en el parany).

(Veient lo de reull, Fernando i Felissa poc a poc han anat en direcció a cà'l colomista.)

TOTS Ara! *(Per l eclipsi.)*

FER. Escrigui a n'al séu pare. *(A Felissa)*

FELI. *Bueno.*

FER. Jo faré'l pactat.

(Felissa's fica dins i Fernando se'n va a cà l retratista.)

TOTS Ara!

JOAN (Bé!) *(Observant,*

ROIG Ja s'ha eclipsat.

(Vicentó ha anat sortint d'aon s'havia amagat i ara pega corredissa i s fica a casa seva)

VIC. (La victoria és meva.)

TOTS Ara!

ROIG (Eclipsi total. Pescat.)

(En cada «ara» s'ha enfosquit una mica, i en aquest últim que serà més fort queda completament fosc, essent millor si s'abaixen els llums de la platea. Tots queden mirant l'eclipsi. Teló ràpit.

FÍ DE L'ACTE SEGÓN

ACTE TERCER

Una sala de casa del senyor Roig. Porta al centre del fons, que comunica amb el menjador del primer acte. Una porta al fons dreta que és la d'un quarto fosc, un' altra a l'esquerra. Dugues portes a cada costat. Totes les portes tindràn claus a n'els panys.

ESCENA PRIMERA

SENYOR ROIG, MIQUEL *i* CRISTÒFOL

ROIG ¡Vaja, vaja! ¿Es dir que a l'últim
anant-hi'ls dos per saber
de la professó de Corpus?...

MIQUEL Just; ens hem trobat jo i ell
que deixant apart les trampes
que ells tots plegats volen fer
i els gegants que fà aquell jove
per la Felissa, succeeix
que de professó per ara
ningú n'ha resat.

ROIG Veièu?
¿Veièu com la Providencia
va sempre contra'l dolent?
(Fem veure que no ho sabía).
¿Veièu com sense voler
si ells ara fàn aquest crim

jo d'un impensat tindré
dos testimonis que'l probin?
dos testimonis, sí, cert,
perquè, si convé, vosaltres
és clar que ho declararèu.

MIQUEL Home, això ja ho sab; disposi.

CRIST. Oh! Es clâ; això ni dir-ho.

ROIG Bé.
(Ja és tot el que jo volía.)

MIQUEL ¿Còm diu?

ROIG Que estic molt content
de tots dos. Heu estat rato
entre mig de trastos vells
i estores, vos ofegaven,
i no us heu mogut per rès;
jo faré present al gremi
que per un assumpte d'ell
heu sofert, i, jo hi confío,
se us probarà l'agraiment.
Vaja, tú vés a les tines
i vós, Miquel, esperèu.

CRIST. Vaja doncs, fins a la vista.

MIQUEL Adéu siau. (*Se'n va*)

ROIG Bé, doncs, corrent.
En quan a això de la noia
ja estic tranquil, jo sé bé
que si'ls ha de dâ'l sí ella
no'l donarà i està llest.
Anèm ara a n'el què importa
que és la professó

MIQUEL Oh, i que veig
que aquest any té de ser lluida.

ROIG ¡Què dièu, borrango! Jo ho crec.
Rê; anèu a avisâ al Clavari,
als síndics, i a tots, corrents,
per la Junta d'aquest vespre.

MIQUEL Ja no més me'n falten tres.

ROIG ¿Quí falta?

MIQUEL El senyor Rovira.

ROIG ¿Aon viu aquest?

MIQUEL Allà al Rec.

ROIG Sí? Doncs, mirèu, de passada
anèu al Padró a câ'n Pep
i donèu-li aquesta capa,
que ja varem quedâ amb elí
per mudar-hi la valona.

MIQUEL Desseguida hi aniré.
ROIG (I la carta de la noia
no la duen. .) Ah, escoltèu.
MIQUEL Digui.
ROIG Ja que anirèu ara
cap a la vora del Rec
i us vé de pas, arribeu-vos
a casa del Sabater
que està al carrer de Sant Pere
més baix, i diguèu-li que
a n'aquí té aquesta bota
i que la fiqui corrents
a la forma, que'l *Juanito*
m'apreta molt i's malmet.
Si us sab greu...
MIQUEL Fugi, home, mani.
ROIG Com que us vé de pas.
MIQUEL Ja ho veig.

ESCENA II

Els mateixos i PERPÈTUA

PER. (*Surt amb una carta*)
¡Ai, senyor! ¡La meva filla!
ROIG (Ja estranyava que tardés.)
MIQUEL ¿Què passa?
ROIG ¿Què tens?
MIQUEL Espliqui's.
PER. Ha vingut ara mateix
un noi amb aquesta carta.
¡El que'm temía Déu méu!
ROIG Vejam.
MIQUEL ¿Què és?
PER. Jo ja estranyava
que per 'quí no la vegés.
ROIG «*Padres, les pido perdón;* (*Llegint.*)
ya sé que les he faltado;
hace una hora, me ha robado
el bien de mi corazón »
TOTS. Oh!
MIQUEL ¡La noia!
PER. Si fós cosa
d'en Vicentó...

ROIG Tot pot ser.
PER. Vaig al terrat; potsê hi siga.
¡Filla meva! *(Se'n va)*
ROIG Vós, anèu,
i per lo que pogués ésser,
un cop tot això haguèu fet,
tornèu per ser testimonis
vós i en Tòfol, si'm convé.
MIQUEL Vaja doncs, fins a la vista,
que deia'l cego. *(Se'n va.)*
ROIG Molt bé.
Per ara hem rebut la carta;
ell vindrà d'aquí un ratet,
jo li diré quatre pestes,
perque sempre s'ha de fer.
Jo só ric, mal m'està'l dir-ho,
só un ricatxo tintorer
i ara ja, d'aquesta feta,
podré dir que só Marquès.
(Dant-se importancia.)
Potser creu i tot per Corpus
podré dur ¡tira peixet!

ESCENA III

Els mateixos i FELISSA

FELI. Pare! *(Surt depressa pel fons.)*
ROIG ¿I ara?
FELI. M'he escapat.
de cà'l senyor Joan.
ROIG Perquè?
FELI. Perque tramen la manera
de que'm casi amb en Vicens
¡a quan els he escrit la carta,
no m'han permès que hi posés
el nom d'en Fernando, i ara
he sentit que deien ells...
ROIG ¿Ells, dius?
FELI. Sí, sí, 'l Colomista
i en Vicentó.
ROIG ¡a comprenc.
FELI. Que ara'l noi faría veure

que m'ha robat, perquè's creu
que l'estimo, perque jo
li he dit, creient a vostè.

ROIG ¡Ai, ai, ai, quina trifulga!

FELI. Jo, sens que ningú'm vegés,
me n'he baixat per l'escala
d'aquí al costat, que és la d'ells,
me n'he pujat per la nostra
després de passâ'l carrer
i ara, enguniosa i cansada,
em trobo aquí com me veu.

ROIG ¿Aixís no has trobat ta mare?

FELI. No.

ROIG ¿I que no podría ser
que ara tots ells s'adonessin
de que has fugit?
Cal No ho crec,

perque jo estava en un quarto
tota sola, i sé ben bé
que ningú m'ha vist sortir.

ROIG Però tú has fet molt mal fet
de fugir; sempre't quedava
el recurs de dir després
«He fugit amb en Fernando»
i santes pasques.

FELI, Ja vo veig.
Però ja rès no pot fer-s'hi
i vindrà dintre un moment.

ROIG Veuràs: entra a n'aquest quarto,
(Fons dreta)
que és fosc i que mai hi entrèu.
No surtis, fins que jo t'ho digui.

FELI. Però pensi...

ROIG Deixa'm fer.

ESCENA IV

ROIG

¡Vaja un *farrigo farrago!*
Però jo'l que no comprenc
com és que ara'l colomista...
Sort que aquí hi ha un esparver
per esguerrar-li les cries
i menjar-se'l, si convé.
Això no és més que una troca
embolicada a l'extrém.
Ja sabrà desembullar-la
la meva *mà de l'inglès.*

ESCENA V

ROIG *i* PERPÈTUA *pe'l fons*

PER. Roig! (*Calmada.*)
ROIG ¿Què vols?
PER. Parlèm a pams.
ROIG Ah! ¿Qué ja has trobat la noia?
PER. Nó; però sé la tramoia.
ROIG ¿Tú sabs? (Preparèm els ams.)
PER. Assenta't, que parlarèm.
ROIG ¿Estàs de calma? (*Irònic.*)
PER. Una pila! (*id.*)
Ara rai ja estic tranquila.
ROIG Jo tranquil.
PER. Donques seièm.
ROIG Vaja, esplica't ¿què és això?
PER. Com tú m'has dit al mig dia...
ROIG ¿I què?
FER. Que fugir volía
la noia amb en Vicentó!..
¡Encare'l cas em desmaia!
Me n'he anat dalt del terrat...
ROIG ¿I què?
PER. Que allí l'he trobat.

ROIG ¿En Vicentó? *Vaia, Vaia.* *(Burla.)*
PER. M'ha dit que ha fugit amb ella,
i que ell ara baixará
perque li deixis casâ...
ROIG (Vaja un xicot més trapella.)
PER. Com que ho he trobat mal fet
jo ja l'he renyat.
ROIG Ah! Sí?
PER. Això no pot quedâ així.
¿Què s'ha cregut el ximplet.
ROIG Uí! No vagis tan depressa.
PER. ¿Què vols dî amb paraules tals?
ROIG Que podría sê un xic fals
el color d'aquesta pessa;
i potser, si la esbandim,
perdrà aquest color de rosa.
PER. Ah! ¿Què sabs alguna cosa?
ROIG Jo, no.
PER. (Respiro.)
ROIG (Fingim.)
Ella tot ho treurá en clar;
es una mà molt instruida.
PER. Avui la tens espunyida.
ROIG Ja me l'he feta senyar.
PER. (Oh! Si fós... Cal Ben vist és
sent ella a câ'l senyor Joan.)
ROIG ¿Què penses?
PER. Estic pensant
que t'has llevat al revés.
ROIG Ja m'hi calçat bé les botes
i els esclops i tot he dut.
PER. I ja ho veus, per ço has caigut.
ROIG Però com els gats, de potes.
PER. Ja feia bé aquella vella.
ROIG De no voler-se morir.
PER. ¡Quin misteri!
PER. Ja ho pots dir.
PER. Però com jo sé on és ella;
com veig que parles amb sorna...
ROIG Es clar que hi parlo.
PER. Perquè?
ROIG ¿Tú no sabs allò de que
quant hi va l'un, l'altre'n torna?
PER. ¿Què vols dir?
ROIG Que jo'n torno ara.
PER. ¿Vols dir que ja hi has anat?

ROIG Ah! No; jo no hi he pujat.
PER. Doncs no veig la cosa clara.
ROIG Jo't daré una explicació
PER. Digues doncs: mai és de massa.
ROIG A la Felissa, a la trassa,
no l'ha presa en Vicentó.
PER. Jo'n responc, i tal com pinta
veure'm com te les compons.
ROIG Es que bec en bones fonts...
PER. Es que ho sé de bona tinta.
ROIG Mira que fent el pagés
faig la meva bé i depressa.
Tinc una mà que és expresa.
PER. Ja ho sé; *la mà de l'inglès* *(Burla)*
ROIG Oh! ¿Sabs ont es ella?
PER. Sí.
ROIG Doncs jo no.
PER. A cà'l colomista
ROIG ¿Qué l'has vista?
PER. No l'he vista
però sé bé que és allí.
ROIG No m'ho faríes jurar.
PER. Jo hi pujo de peus.
ROIG Jo, no.
Els coloms volen.
PER. Per ço
ha volat al colomar.
ROIG Però, ¿no veus a les clares
que'ls coloms amb poc trevall
tant van amunt com avall?
Tot és volar, si ho repares.
PER. ¡Ai, que ets tonto!
ROIG També ho conto.
PER. Com que lo que veus, no creus.
ROIG Jo veig...
PER. Explica't. ¿què veus?
ROIG No veig res; veus que soc tonto.
PER. Doncs ja ho veuràs.
ROIG Quant?
PER. Més tard.
ROIG Quant?
PER. Quant vegis al *mosito*.
ROIG Fins veient-lo i tot, suspito

ESCENA VI

Dits i VICENTÓ

(*Que apareix mig aturdit i amb sombrero, que's treu.*)

VIC. Bones tardes.
ROIG Déu te guard.
PER. (Dissimula.) (*A Roig.*)
VIC. Vinc aquí...
PER. Esplica't.
VIC. Jo no debía,
però l'amor no podía
dintre del cor contenî...
ROIG Bé, ¿i què?
VIC. Que jo li he robat
la Felissa.
ROIG ¿Què dius, ara?
¿I a mí m'ho dius? ¿Al seu pare?
VIC. Perdoni'm; per ço he baixat.
ROIG ¿I la llengua no se't nua?
¡Péndre'm la noia! Imprudent!
FER. Per Déu... (*Contenint-lo*)
VIC. Faci pensament
que'l que he prés es una grua.
ROIG Mira que'l cap se'm subleva.
Porta la noia corrent.
PER. Però's farà el casament.
ROIG Porta-la aquí, i es ben teva.
VIC. La duré.
ROIG (Vejam si ho logra.)
VIC Jo, no l'he volgut ofendre.
ROIG Vés i du-la; em seràs gendre,
però jo no't sere sogre.
(*Vicentò se'n và.*)

ESCENA VII

ROIG, PERPÈTUA, *després* FERNANDO

ROIG Vés qui había de pensar-se...
PER. ¿I ara ho creus?
ROIG Sí, sí; ja ho crec.
Ai! Patiré del ofec.
I ella ja pot preparar-se.
Té de rebre.
PER. ¿Què'n traurèm?
Sí, aixís tot s'arregla al fí.
ROIG (I l'altre deurà venî...)
PER. ¿Què penses?
ROIG Que'ns assentèm. *(S assenten)*
Jo'm creia que era un cobart.
PER. Per ço tampoc m'ho esperava.
ROIG Veus? De l'altre en sospitava.
(Apareix Fernando al fons)
FER. ¡Bones tardes!
ROIG Déu lo guard.
PER. I ara; vostè? *(Sorpresa.)*
FER. Vinc aquí...
ROIG Espliqui's.
FER. Jo no debía...
però l'amor no podía
dintre'l meu cor contenî.
PER. Bé; i què?
FER. Que jo'ls he robat
la Felissa.
PER. ¿Què diu, ara?
ROIG ¿I a mí m'ho diu? A la cara.
FER. Perdonin si'ls he agraviat.
ROIG ¡La mentida m'agravía!
PER. Un altre se l'ha emportada.
FER. Li dic que jo l'he robada.
ROIG Vagi i conti-ho a sa tía.
FER. Jo li juro.
ROIG Doncs no'm quadra.
(Tot va bé.)

FER. I ho sostindría...
ROIG Es dir que vostè voldría
que ara li diguessin lladre.
PER. Es una infamia mai vista.
ROIG Amb la noia's casarà,
un que aquí la portarà.
FER. ¿Quí és?
ROIG El fill del colomista.
FER. Impossible!
PER. (Vaja un fet)
FER. Però si ell ja té promesa.
PER. ¿Què diu, ara?
FER. Una francesa
filla de *Monsieur* Verdet.
Això no pot quedâ així.
Jo vaig a dalt a buscar-los.
ROIG Sí, vagi; faci baixar-los
i'ls diré'l que ¡ls tinc de dî.

ESCENA VIII

ROIG, PERPÈTUA *i aviat* VICENTÓ

PER. Això dèu ser que ho sabía
i ha aprofitat la ocasió.
ROIG ¡Vaja un alet! Ja't dic jo...
que si'm descuido, 'm cullía
(*Surt Vicentó trastornat*)
VIC. ¡Ai, senyors!
ROIG ¿Què hi ha?
PER. ¿Què passa?
VIC. La Felissa m'ha fugit.
PER. ¡Ai, Déu méu!
VIC. Jo l'he buscada
quatre cops per tot el pis
i enlloc del món l'he trobada.
¿No és aquí?
ROIG Ca ha de sê aquí.
ROIG ¡Filla meva, filia meva!
Vaig a preguntâ als veîns.
(*Se'n va desconsolada pe'l fons.*)
VIC. Però ¿aon dèu sê aquesta noia?

ROIG Ja t'ho dirà l'agutzil.
VIC. Senyor Roig: jo no tinc culpa.
ROIG. Ja sabrà quantes fàn cinc.
Veuràs, entra en aquest quarto.
VIC. ¿Perquè ho vol? (*Espantat.*)
ROIG Entra aquí dins
(L'empeny i el fa entrar, al primer quarto esquerra)
VIC Senyor Roig, perdoni'm.
ROIG Passa! (*El tanca*)
(Ja'n tinc un a la cangrí.)

ESCENA IX

ROIG, FERNANDO, *aviat* JOAN *i finalment* VERDET

FER. (*Surt corrent.*)
¿Qué no sab tot el que hi ha?
La Felisseta ha fugit
de casa del colomista
que baixa furiós aquí
acompanyat del francès,
perque jo ben clâ'ls he dit
tot allò que fa poc rato
vostè m'ha dit a n'a mí.
Sobre tot, el senyor Joan,
rabía contra'l séu fill.
ROIG Ah! sí?
FER. ¿I on és la Felissa?
suposo que dèu sê aquí.
¡La vull veure!
ROIG ¿La vol veure?
Ja veurà, passi aqui dins.
(*Segona porta esquerra.*)
FER. ¿Es dir que ha vingut?
ROIG (*Donant-li una empenta.*) Sí; entri.
(*El tanca.*)
FER. ¡Senyor Roig! (*Dins.*)
ROIG Esperi un xic.
(*Surt el senyor Joan, furiós*)
JOAN ¿On és el noi? Vull matar-lo.
ROIG Veurà, passi cap allí.
(*Acompanyant-lo a la segona dreta, el tanca*)
JOAN ¿Què fà? ¿Qué'm tanca? (*Dins.*)
ROIG No ho cregui.
JOAN Que l'he tancat, té de dir.

(*Surt Monsieur Verdet.*)

VER. *Vous* tenir molt poc respecte
a un *étranger de Paris.*
Je no ficar-me en cap cosa.

ROIG Faci'l favor, si és servit.
(*L'acompanya a la primera porta dreta i el tanca.*)

VER. *Je suis* un home *très* pacífic.

ROIG Doncs, miri; per xò és als llims. (*El tanca.*)

ESCENA X

ROIG, FERNANDO, JOAN, VERDET *i* VICENTÓ, *tancats en els quartos. Les claus han quedat als panys.*

FER. Obri.

ROIG Soc sort.

JOAN ¡Quina gracia!

VER. *Vous* sê un *truán.*

VIC. Pare!

JOAN Fill!

FER. La pagarà..

VER. *Suis* de França.

VIC. Obri'm.

JOAN Sabrà com me dic.

FER. Insolent!

ROIG Callin les feres.

JOAN Vostè es la fera.

VER. Mandril!

ROIG Poc, a poc: prou saragata,
creguin-me, silenci dic;
vostès m'han robat la filla.
Dos testimonis que'n tinc
que al quarto dels mals endreços
del terrat, tot ho han sentit,
ho declararàn al jutge,
si ara jo'l crido a n'aquí.
(¿Eh? ¿Què tal? Sembla que callen.
¡Com que ells veuen que és aixís!)
Bé: doncs ja ho he dit. Silenci.
(Ara jo sortiré un xic;
la noia obrirà a en Fernando,
parlaràn, i molt sumís
ell se'n tornarà a la gabia.
Això convé pe'ls meus fins.)

FER. ¿Ja és fòra? (*Dins.*)

JOAN Aixís no tornés.
ROIG No; que encara soc aquí.
(*Se'n va pe'l fons.*)

ESCENA XI

FELISSA *i* FERNANDO

(*La primera obra'l seu quarto, surt, i amb precaució, se'n va a obrir el quarto de Fernando, que surt.*)

FELI. Fernando... surti.
FER. Oh! Felissa!
¿Vostè a n'aquí?
FELI. Baix, baixet.
L'obro i dono'l pas aquet
perque tenint per divisa,
com tinc, l'honor, no he volgut
que vostè cregués vritat
lo que en Vicentó ha contat
de tenir-me amb certitut.
FER. ¿I doncs, què ha sigut això?
FELI. No rê; una cosa impensada;
quan jo ja he estat robada,
el senyor Joan, que és bò...
fins a cert punt, ha sabut
que el séu fill molt m'estimava
i com que ell ja a mí'm trobava
noia recta i de virtut
i ha comprès que jo tindría
més bon dot pe'l cas aquet
que la filla d'en Verdet
amb qui casâ'l noi volía.
sembla que han conjuminat
fê apareixe que'l séu fill
m'ha robat i que'l perill
de veure'l méu nom titllat,
no més esmenar-se pot
desfent lo que hi ha amb vostè,
i casant-me, sens dir rê,
amb aquest pobre xicot.
FER. Això és un plan diabòlic.
FELI. Jo, aixís que hi entès l'ardit,
malo! he pensat tot seguit,
per mí això no és prou catòlic.
FER. ¡Ca ha de sê! Això és maquiavèlic...

infernal!

FELI. I és clâ, he dit jo;
quan sabrà en Fernando això ..

FER. Ja pot pensar-se, famèlic
de venjar-me, allà on jo trobi
a n'aquest xisgaravís,
el mataré.

FELI. El més precís
he dit jo, és que, fugint, probi
a n'en Fernando si diuen
pare i fill que ells m'han robat,
que lo que han dit no és vritat.

FER. Ja és un fet dels que s'escriuen.
Infames!

FELI. Res els empatxa.

FER. El que és jo, fins a la fetxa
no he vist mai cap cosa lletja
tant digna d'una rambatxa.

FELI. Mes, siga com vulga, jo
no he volgut ni un punt passar
perque mai pogués pensar
que'l méu cor honrat i bò
li havía fet cap vilesa
concertant-me, sens recels,
amb aquest, que, a més d'estels,
veig que també vol promesa.

FER. Oh! gracies, Felissa gracies.
Jo també l'estimo tant.
Ja an el *Prado Catalán*,
sota d'aquelles acacies,
vaig jurar-li etern amor
i, aquest amor contrariat,
ara ha crescut i ha augmentat
que... cregui-ho... cregui-ho. fa horror.

FELI. (Ja és lo que'm vá dir el pare
que passaríes.)

FER. Primer
era un amor passatger
que a mí'm divertía encara;
mes va començâ'l festeig
i's va anar tornant passió,
i ja que sí, ja que no,
ja la veig, ja no la veig...
sempre amb aquella ansietat...
mai tenî una cita entera...
després d'un'hora d'espera,

Sus! Un minut i acabat.
I — Fugi, que ja vé'l papa. —
i — Vés, que la mama vé.
— ¿Aon la puc veure? — No ho sé. —
— Ai, que la mama'ns atrapa. —
A la fí, com sol passar
amb les coses d'aquest món
que més desitjades són
quan no's poden alcançar,
a copia de tant glatir
i tants mimos i tants jocs
i tant mira'm i no'm tocs
i tant fer-me pertenir,
el que era un divertiment
s'ha tornat una passió
tant sens consideració
ficsa aquí en el pensament,
que jo de nou vull lograr
ton amor del senyor Roig,
i'm dirà «sí» si no és boig
o aquí'm tindrà de matar.

FELI. Oh! Gracies. Si té constancia
fent que ningú l'entabani.
Gracies.

FER. No hi ha de què; demani
coses de més importancia.
El senyor Roig... ¿no'l puc veure,
senyor Roig?

FELI. S'afeita.

FER. Ah! sí?

FELI. Però aviat vindrà aquí.

FER. Veurèm doncs el què'n puc treure.

FELI. Després; ara ha d'entrâ al quarto
i jo'l tornaré a tancar.

FER. Oh! ¿I vostè ho pot comportar?

FELI. ¡Ah, fill méu! Jo no m'aparto
de l'ordre del papa, jo
l'he tret un xic aquí fòra
perquè sabés abans d'hora
l'embolic de tot això,
i si ara vostè, toçut,
no volgués tornar-hi a entrar,
jo'm sentiría renyar
per un bon intent que he dut.

FER. Ah! Això no; de cap manera,
el séu benestâ ho reclama

i (cedí als precs d'una dama
per xò ja fá calavera.)
FELI. Cuiti.
FER. ¿Còm?
FELI. Que sento esclops
i dèu sê'l papa que vé ara.
FER. (Bé; amagar-me per un pare
això ja ho he fet cent cops).
FELI. Cuiti, home,
FER. ¿M'estima?
FELI. Oh!
FER. Ah! Ni'ls angels quan somreien!
(Ai, si aquells del *palco*'m veien.)
FELI. Però, per Déu...
FER. *¡Se acabó!*
FELI. Ai, gracia a Déu! Ara jo
tancada n'al quarto méu
i serà'l què vulga Déu.
(*Se n'entra al séu quarto i's tanca per dins.*)

ESCENA XII

SENYOR ROIG *i aviat* PERPÈTUA

ROIG Ah! Ja soc aquí amb això.
PER. ¿I doncs, Roig, què fàs?
ROIG Em planto
PER. ¿Et plantes?
ROIG Sí; estic cansat
de jugar tant al trenta hu,
i no vull més carta, i tú
estan-te a n'al méu costat,
veuràs com jo guanyo'l joc.
PER. Bé, no'm vinguis amb ximpleses
i acudits teus i bestieses,
que pe'ls caixals jo trec foc
ROIG ¿I això?
PER. Que la noia...
ROIG *(Comprenent'ho.)* ¡Ai, ai!
¿No'm deies tú que sabíes
an allà on te la teníes?
PER. Sí que ho sé.
ROIG I doncs, aixís rai.
PER. Ho sé; però ara ha passat

que...

ROIG ¡Je, je, je! La gran sabia.

PER. Que anant ara a obrir la gabia,
pst! El *pájaro* ha volat.

ROIG ¿Veus, dóna? ¿Veus com no era
el téu el qui l'ha robada?

PER. Doncs ho era, sí, i la guardava
tancada ja a la ratera,
quan... no entenc... no entenc la boja
quin acudit li haurà dat,
hi vaig jo ara tot plegat
a dur-li allò de filoja
que ella dú al coll, i la crido:
— Noia! — Oh! ¿Noia m'has dit?
Cucut! Ja havía fugit.

ROIG Sí que t'ha dat bon despido.

PER. Ai! Jo he perdut la paraula!

ROIG ¿I l'has tornada a trobar?

PER. Sí.

ROIG (Malvinatge!)

PER. He fet mirar
sota'ls llits, sota la taula.
Ara, perque més no frisin,
ja no busquen, ja han parat
i han dit a cà la ciutat
que, si li porten, que avisin.

ROIG Ah! Just; com una criatura
de tres anys.

PER. ¿Què't diré jo?
he fet quan m'ha semblat bò
per lograr el que's procura
que és trobar-la, i una ho proba
tot, per no deixar-se res.
Jo, si's troba, ja he promès
un ciri a la Bonanova.

ROIG Sí? Doncs vès quant val el ciri
i en lloc d'anar-lo a comprar
do'm-ho, i jo la faig trobar.
El ciri. (*Parant la mà.*)

PER. El ciri baldiri.
Ximple! Es veu que perd la filla
i encara a n'aquí fà'l boig.
¡Ai, Roig, Roig! Fins estàs roig
quan una filla't perilla.
Jo, sinó que'l mal s'adona
tant del peu, que'm desatina,

ja fóra amb la mantellina
buscant per tot Barcelona.

ROIG Ah! ¿I tú't penses que si jo
cregués que ella s'ha perdut,
m'estaría amb la quietut
que m'estic aquí amb això?
Jo aquí estic entre les feres
que la volen devorar,
i com que l'ha de robar
de totes de les maneres
un dels monstres que hi ha aquí,
jo tinc de mirar, com pare,
dels dos que la volen ara
quin és el que'm convé a mí.

PER. ¿Mes i ella?

ROIG Calla una estona
i no tinguis cap recel.
Jo aquí soc *Mussiu* Bidel
i tú seràs la lleona.
I, si tú a n'al compromís
te compromets de callar,
jo te la faré trobar
i te la faré feliç.

PER. Vaja doncs, ja no replico.

ROIG No? Doncs ja que aquí t'esperes,
ara t'obriré les feres,
i començarèm pel mico. (*Obra a Vicentó.*)

ESCENA XIII

SENYOR ROIG, PERPÈTUA I VICENTÓ

ROIG Surti, Vicentó.

VIC. Aquí'm tenen.
Bon día i bon'hora.

ROIG Hola!
Digui, doncs, cap d'escarola;
menre'ls altres es prevenen
per fer la declaració
que jo exigiré aviat,
vostè digui'ns la vritat:
¿què és tota aquesta funció?

VIC. Es la funció més senzilla
que's pot figurar ningú;
que jo, tenint ben segú
l'amor de la seva filla...

FER. Mentida! *(Veu de dins)*
JOAN Vritat! *(Des de son cau.)*
PER. Bò! ¿i ara?
VER. *C'est une felonie.* Brigant!
VIC. Vós sóu un bribó.
ROIG Endavant.
¿Qué haig de venir jo?
PER. ¡Ai, la mare!
Si fins sembla que s'esbronquen.
(Tots piquen a la seva porta.)
Oh! I mira: sents? va de veres.
ROIG No'n facis cas; són les feres
que, sentint al mico, ronquen.
Vaja, espliqui's. I vostès *(Als dels quartos)*
callin, deixin-lo esplicar,
i després podràn parlar
si tenen que dir-hi res.
PER. Sembla que ja callen
ROIG Sí.
Com que'ls hi fa tanta por,
en sentint al domador,
ja les tens manses així.
VIC. Domador? ¿Què s'empatolla?
¿Què diu, ara?
ROIG Vaja... aviat;
parli i digui la vritat,
i posi al clâ aquesta embrolla.
VIC. Vaja doncs; seré torner
i els he la tornaré a dir:
La noia va consentir,
per a poguer meva ser,
en que jo fés una escena
com la que fa'l Trovador
quan s'emporta a la Leonor
per a treure-la de pena.
La vaig robâ; un cop robada,
l'he tinguda en poder méu
i ara'l nom i l'honor séu
serà una cosa titllada,
si'l séu pare amb mala fè
no veu aquest fet fatal
i no'm deixa anar an al
camaril de la Mercè.
FER. Mentida!
VER. *Bougre!*
FER. Mentida!

JOAN Vostè, ment!
(*Tots piquen i Roig els fà callar amb un cop més fort.*)
ROIG ¿Volen callar?
PER. Oh! això no's pot aguantar.
FER. Embustero! (*Pica a la porta*).
ROIG El lleó, que crida
contra'l mico Vicentó.
PER. Oh! ¡I còm pica! Sents?
ROIG Té rabia.
Ja veuràs, li obro la gabia
i's veurà amb el mico el lleó.
(Obra a Fernando que surt furiós)

ESCENA XIV

Els mateixos i FERNANDO

FER. Infame! Oh!
ROIG Detén-los! (*Detenint-ne un.*)
PER. ¡I ara!
VIC. Acosti's!
FER. Vil!
PER. ¿Què'ls hi dóna?
ROIG Aguanta aquest; tú ets la lleona
que deté a qui'm planta cara,
Jo aquí, amb la forqueta apunt
si aquest altre s'insolenta.
VIC. ¡Ja'n vull jo de gent valenta!
Deixin-lo!
FER. Si no és difunt
ja'n pot bé les gracies dar
al senyor i a la senyora.
VIC. Vostè sería el que'n fora.
Miri; ahí'm vaig fê esmolar
justament el trempa-plomes, (*El treu.*)
i no'm fa pò amb bastó tort.
Si s'acosta a mí, cau mort.
FER. Miri que tinc males bromes.
JOAN ¡Valor, noi! (*Des de dins.*)
VER. ¡Mati'l, Fernando!
FER. Miri! (*Ensenyant-li el bastó.*)
VIC. ¡A n'a mí! (*Detenint cada hú'l séu.*)
ROIG Bò!
PER. ¿Què fem?
ROIG Sembla talment que juguèm

a qui torna'l refilando.
Vinga'l bastó, 'l trempa-plomes.
(Els ho prèn)
I cada hú dî'l què li toca.
Ni vostè és cap ploma d'oca
per trempar-lo i fer-hi bromes
ni vostè és cap matalàs
per refer-lo amb un bastó.
Amb això, fòra qüestió,
i, tornant a entrâ en el cas,
digui vostè en què s'oposa
a tot el que'l senyô ha dit,
i, si és cert que ell ha mentit,
probi-ho amb alguna cosa.

FER. La millor prova és que jo
preparant bé la tramoia
só'l que'ls va robar la noia.

VIC. Això és bò per dir-ho... això ..

FER. Un cop la noia robada
l'he tinguda en poder méu
i ara'l nom i l'honor séu
serà una cosa titllada,
si vostès de mala fè
veient que és un fet fatal,
no'ns volèu portar a n'al
camaril de la Mercè.

ROIG ¿Veu? Li torna la pilota.

PER. Diu igual com vostè ha dit.

VIC. Però ment.

FER. Vostè ha mentit.

VIC. Vostè, home; si això's nota
no més que observant-lo bé.
¿Sab quí és aquest xitxarel·lo
tret del paper d'un carmel·lo?

FER. Miri que li pegaré.

VIC. *Bueno,* 'ns pegarèm, conformes.

PER. Bah! ¿I tú vols bromes d'aquestes?

ROIG (Calla, 's picaràn les crestes
i així ara pendrèm imformes.)

VIC. Doncs, sí; jo'ls diré l'historia
d'aquest... calavera.

FER. I jo
la d'aquest jove tant bò.

VIC. Au, doncs, guapo.

FER. I de memoria.

PER. ¡Ai, ai ai, ai, quina gresca!

FER. Doncs sí.., aquest jove...
VIC. Cuidado.
ROIG Vés, mentrestant, dú un bolado
pe'ls dos, i un got d'aigua fresca.
(Perpètua se'n va.)
FER. No; si està dit desseguida;
aquest jove que aquí veu
sê un Hipòcrates es creu
i no ha estat mai rê en sa vida.
VIC. Bueno; vagi dient; per ara
no'm toca l'honra.
FER. Estudía;
no va a la classe ni un día,
i tot fent gastâ a son pare,
pert mesos i pert setmanes,
i apotecari vol ser,
resultant que és campaner,
perque no més fà *campanes*.
VIC. Bé; vagi dient, per ara
no'm toca l'honor.
FER. Això
no fóra dolent ni bò
quan ja li consent son pare,
però amb tal comportament
ha de passar el que passa;
cada any li dónen carbaça,
no té cap sobresalient
i un dia que herboritzaven
a la classe, 'l catedràtic
per fer-li més problemàtic
l'assumpte de que tractaven,
li va ensalçar l'herba ibèrica
i ell... ¡escruixexi's d'horror!
va pendre una coliflor
per una planta d'Amèrica.
ROIG Ell? ¡Ah, oh!...
VIC. Digui; per ara
no'm toca l'honor.
FER. I això
de que per res sigui bò,
vé de que, així com son pare
té dels coloms la manía,
ell sols pensa amb els estels,
i no té altres anels
que està al terrat tot el día,
i allí enviant-els-hi correus

i fent-els-hi pedra i fils
perquè'n té de tots estils
i tots colors i tots preus,
abandona la carrera
i els negocis de son pare,
i la que s'hi casés ara
ja sab la sort que li espera,
perque ell abandonarà
sort, carrera, amor i dòna
mentres pugui anâ una estona
a veure un ase volar.

VIC. ¿Còm, un ase?

FER. Bé; un estel.

VIC. Oh! *Alto* aquí, faci'l favor,
ara ja'm toca l'honor.

ROIG (Vaja, ja hem trencat el tel.)

VIC. Jo...

ROIG I que vagi sens enfados.

VIC. No; al contrari; amb bon humor;
jo no só com el senyor
que'l séu fort és...
(Apareix Perpètua amb plats, gots, bolados i aigua)

PER. Els bolados.

FER. Vingui, si és servida, aquí. *(En prèn.)*

PER. Vostè?... *(Oferint-ne a Vicentó)*

VIC. Jo'n pendré després.
Doncs si'l fort del senyor és
l'exagerâ i'l mentî,
i ja que ell l'honor em toca
maltractant als méus estels,
i té més fondes arrels
la sèba que a n'ell l'aloca,
jo, prenent venjança corsa,
que és la venjança amb excés,
els diré que'l senyor és...
un calavera per força.

FER. No estranyi que no contesti
perque... veu? estic bebent. *(Beu)*

VIC Tenint seny i enteniment,
per més que a n'ell el molesti,
ja veurèu que està arruinat
perque és moda entre'ls troneres
i va sempre amb calaveres
fent un paper desairat.

ROIG (¿Veus, dòna, com sabèm coses?)

PER. (Callâ; escoltèm.)
VIC. Té'l desfici
de fer veure que a n'al vici
troba ses ditxes concloses,
i és el jove més honrat
que trepitja Barcelona,
i en tenint diners els dóna
a n'als pobres del veinat,
i després fa veure que
tot s'ho gasta amb ballarines,
i fà balls i arma bronquines,
i tot és de mala fè.
FER. No's cregui si no m'enfado
que sigui perque'm sofoca.
Veu? És perquè tinc la boca
tota plena de bolado.
ROIG Vagi dient.
PER. Sí; continúi.
VIC. Es a dir, per abreviar...
permeti'm... m'haig d'aixugar.
ROIG Faci.
PER. No estranyo que sui
perque ho diu amb un calor...
VIC ¿I còm no, si és un xaval
que no més que per fer mal
es fà honra del deshonor?
Ell vol sê'l millor ginet;
ell vol sê, si bé li apar,
qui millor juga a billar;
ell fins ha mort un toret,
i no munta bé a cavall,
i a billar ni toca bola,
i amb una vegada sola
que's va volê dâ'l treball
de matâ'n va tenir prou
perque amb una relliscada
se'n va emportâ una pelada
d'una banyada del bou.
FER. Ment.
PER. Esperi's.
FER. Ment. Té sort
que'l bolado s'ha esclafat.
VIC. Oh! Ara'l tinc atrapat.
ROIG Ara no té'l bastó tort.
VIC. Ara tot ho ha de sentir,
i, ja dic, no és calavera

ni esbojarrat ni tronera;
la seva feina és fingir.
Ell conquista ballarines
i els seus companys les hi prenen;
tots l'estafen, tots el venen,
sempre'l fiquen amb bronquines
i fins un cop va succeir
que, sols per fê'l calavera,
va enamorâ una soltera
i no més que per fingir
que l'havía citat ella,
dient-ho als companys, se'n va anar
i per podê-ho comprobar
va haver de fer centinella
tota la nit a les fosques
per semblar que era vritat
tota la nit amagat
a n'al carrer de les mesques.

FER. Sent? sent? Aguanti'm el plat.
(A Perpètua)

PER. Esperi, home.

FER. Aguanti. *(A Roig.)*

ROIG Esperi.

VIC. Aguanti i no's desesperi,
ja li pendrè jo aviat.
Aguanti i tot xano, xano,
sàpiga, si no l'altera,
que vostè'sen calavera
pinta Sant Cristòfol nano.
Ara per semblar-ho més
vol també dir que ha robat
la Felissa, i no és vritat
com no ho és res del demés;
resolent de tot això
i tota aquesta tramoia
que no ha près vostè la noia,
qui l'ha robada só jo.

FER. Ment!

VIC. Ara dongui'm el plat
i acabi, si vol, la gresca;
posi'm un xic d'aigua fresca,
si és servida. *(Perpètua li posa i ell beu)*

PER. S'ho ha guanyat.

FER. Miri; estic que, de sorpresa,
no torno en mí. *(Encantat.)*

ROIG *(Rient de l'encant)* Tants recados.

VIC. Oh! I que això no són bolados.
(*En té a la mà.*)
PER. ¿Còm que no?
VIC. Bé; és mal entesa
la frase que he volgut dir.
Vull dir que el que us he contat
és tot la pura vritat. (*Beu bolado i aigua*)
FER. Vostè sí que per mentir
no s'hi descalsa.
VIC. Jo?
FER. Juro,
i a n'allí m'està escoltant
i ho sent tot el senyor Joan,
que justament quan l'apuro
em va acudir de robar
a la filla de vostès,
quedant el séu pare entès
amb mí, així es va executar.
Resultant de tot. així,
un fet que salta a la vista,
que és que ho ha fet el colomista,
però ell ho ha fet per mí.
VIC. Per mí.
FER. Per mí.
VIC. Per mí.
FER. Miri...
PER. Callin; no's barallin tant.
ROIG Just. Que vingui el senyor Joan.
i ell sabrà el que té de dir-hi.
PER. Obre'l.
ROIG Oh! Anèu amb cuidado
perquè aquest no's domestica;
és l'ós blanc.
PER. Obra, palica.
(*Roig obra a Joan.*)

ESCENA XV

Els mateixos i SENYOR JOAN

(*Que surt pausadament i mira de reull a tothom.*)
ROIG ¡Ai, ai, ai, ai, quin agradol
PER. Vaja; parli, senyor Joan.
¿Es certa aquesta tramoia?
¿Vostè va robar la noia

per 'quest que té aquí'l davant?
ROIG Vaja, home. ¿Tant que cridava
i ara ja no vol dir res?
JOAN La sort que tenen vostès,
que ara allí dins jo ho pensava,
és que'l metge'm té manat
que no m'enfadi, que si
no tingués jo un'ordre així
vostè i troques i terrat
i tines i tintorer
i dòna i mobles i sala,
tots junts, per l'ull de l'escala,
no paren fins al carrer.
PER. ¡Quin gènit!
ROIG Oh! Es una seda.
JOAN Jo vull odi, guerra... sang...
ROIG (En Bidel a n'a l'ós blanc
el calmava amb aigua freda.
Per si acàs, prepara'l canti).
PER. (Ja hi ha l'ampolla.)
FER. Bé; avant.
¿Qué no hi diu res, senyor Joan?
VIC. Ja pot dir, ja; no s'espanti.
Parli, pare.
ROIG Ah! Això: al pa, pa
i al ví, ví. Digui'ns el cert.
JOAN El cert és que és un cap vert.
ROIG Sí? Doncs ja's madurarà.
JOAN El cert és que amb les madeixes
que vostè estén al terrat
m'ha posat en un estat
que no hi valen panys ni reixes.
M'ha esgarriat un papilatxi,
un qua i ales de blau,
un filicotò...
ROIG Caraul
JOAN Un manto de foc.
FER. Despatxi.
JOAN Un mongí roig, un canyella,
un mongí manto, un clapat,
tres perletes, un girat,
dos culinegres que ja ella
em tenía colomins,
un rovellat panxa blanc...
PER. Ai! Posèu-li un entrebanc.
JOAN Es dir que'ls parells més fins

com són culiblancs, canyelles,
què̀s de pavo apariats
i fins mongins rovellats,
petits, mascles i famelles,
amb les troques i les canyes
molestant-los tots els dies
me n'ha perdut ous i críes;
però jo li entenc les manyes.
i a mí no m'enganya en rê.
Si's creu que un manté un colom
i'l cuida i li cura'l brom
per divertir-lo a vostè,
està molt equivocat
perque'm costen molts diners
i m'ha donat molts quefers
tenî'l colomâ arreglat.
Em costa haver d'armar fresses
que fins m'han fet tornar raro;
des d'ahir, per acabar-ho
d'arreglâ, han pujat les besses,
i no vull tenî esposat
un capital a que un home
no mès que per fer-hi broma
me'l vulgui perdre insensat.
No, senyor; jo a dalt tindré
l'escopeta carregada,
i si vé un'altra vegada
cap dels fadrins que aquí té,
i amb la canya o amb la troca
em torna a esbarriâ un vol...
ja no veurà més el sol;
li apunto, tiro i si'l toca
allà on jo li apuntaré,
com que ell pren coloms per broma,
jo no hauré matat un home,
jo haurè mort un esparvê.

ROIG ¿Havèu sentit?

FER. Bé; però ara
¿d'on surt amb això?

PER. Bò! I tal!

JOAN Es que ja és fins criminal.

VIC. Sí; però no és això, pare.
Ara aquí m'armen bronquines
sobre allò, 'l senyor protesta,
i vostè...

JOAN Què?

ROIG — Que contesta
glorificat a matines.
FER. — Ben dit.
PER. — S'ix del test.
JOAN — Senyora,
jo no m'ixo del test mai.
FER. — Doncs no'ns tingui aquí despai,
i digui'ls el que s'ignora.
¿No és vritat que si la filla
dels senyors va robâ ahî
la varen robar per mí?
JOAN — Còm?
VIC. — Sí, home; això no humilla.
La noia ahî's va robar
i'l senyor, que és un gat vell,
diu que va robar-la ell.
JOAN — Bò! ¿I què'm vens a embolicar?
Jo no sé sinó que tú
t'has vist la noia robada
dintre d'un quarto tancada,
tots dos sols, sense ningú.
VIC. — Sent?
FER. — ¡Ah, *infame!*
PER. — Això és mentida.
ROIG — Tú, calla.
PER. — No vull callar
pêrque això ja és composar.
JOAN — Senyora, mai de la vida
he composat, jo sé bé
que si'l noi aquí ha faltat,
també té'l dever honrat
de complir com cavallê;
i si ell va armar la tramoia
valent-se aixís d'una maula,
des d'ara dono paraula
de que's casarà amb la noia.
VER. — Mèntida! Sê un embustero
monsieur Joan.
ROIG — Sent?
FER. — ¿Ha sentit?
JOAN — (Vatua; ¿què diable he dit
a davant d'aquest? *(Verdet pica)*
VIC. — ¡Qué *fiero!*
VER. — Obriu a *moi* i jo vos juro
de dir la vritat.
ROIG — ¿Què fém?

VIC. (¡Ai, ara sí que perdèm!)
ROIG Obro?
PER. Obrim i surt d'apuro.
JOAN Vaja, home, cuitin que's mígra.
ROIG Doncs, vaig.
JOAN (Bah! Això de mentî.
la vritat, no fà per mí.)
ROIG *Ojo*, senyors. Ix el tigre.

ESCENA XVI

Els mateixos i MONSIEUR VERDET

VER. *Bougre!* Mal home. Insolent.
JOAN *Monsieur* Verdet...
VER. Sí; mal home
que ha fet convertî una broma
per al que li és convenient.
VIC. Verdet, vostè insulta al pare.
VER. *Moi* dirà la veritat
de *tout* lo que aquí ha passat.
FER. Sort del fotògrafo encara.
VER. *Moi* tinc una filla jova
très jolie, i aquest *garçon*
i son pare que no són
homs de bé, segons la prova,
em van concertâ'l *mariage*.
ROIG Vol dî'l casament.
PER. Oh! Ja,
ja entenc el francès.
ROIG Prou!
PER. Bah!
VER. *Moi* content de *cet ouvrage*
vaig donar *parole*.
FER. Avant.
VER. *Quand* ahir *pour* la tramoia
de robar a *vous* la noia
dit a *moi* el senyor Joan,
que ella sería robada
per *Monsieur* Fernando.
FER. Veu?
VER. I que dintre del pís séu
per ell sería guardada.
Mes *à présent* sab que és rica
més que ma filla la seva,
i ara deixa, vil, la meva

i amb la vòstra s'embolica
dient que'l séu fill es quí ha estat
tancat amb la noia al pís,
i no es cert; no és pas aixis,
puig la noia s'ha escapat
al punt de tancar-la allí
i quan dintre l'ha buscada
ell ja no l'hi ha pas trobada.

VIC. Ment.

JOAN No ment, perque és així.
La vritat és del senyor,
jo per ell la vaig robar,
ella al punt es va escapar
i, pe'l noi, té pur l'honor.

ROIG ¿Vostè s'aconsola d'ella
amb tot lo que hagi passat? (*A Vicentó*)

VIC. No.

ROIG ¿I vostè? (*A Fernando.*)

FER. Jo, de bon grat.

ROIG Doncs... salut i bona estrella.
(*Obra la porta de Felissa*)

ESCENA XVII

Els mateixos i FELISSA

FELI. Mare!

PER. ¡Filla del méu cor!

FER. Felissa!

FELI. Fernando!

ROIG ¿Ho veus?

PER. No, si jo ja'm feia creus.

FER. Selli aquí la nostra sort.
Ja veu, la torno a sa mare
tant honrada com abans
i li poso això a les mans
com demanda del méu pare.

ROIG Ah! no, no; jo no m'aparto
del que ahir vareig jurar;
ella's pot, si vol, casar,
mes jo no li dono un quarto.

FER. Si cap més obstacle pot
oposar-hi, està acceptada.. (*S'abracen*)

ROIG (¿Ho veus, ximple? L'hem casada
i encara hem pescat el dot.)

FER. Felissa!
FELI. ¡Fernando méu!
VIC. Sí; ja han fet bona carrera.
L'han casada amb un tronera.
ROIG No pas pe'l concepte séu.
FER. Ara vull una promesa
que'ls he fet si jo lograva
el que al món més desitjava,
i és que per cap més ximplesa
de seda o troques hi hauría
cap trastorn, podent anar
a fer mal al colomar
o bé a la fotografía.
ROIG Vegin doncs si duc bons fins,
que a la part d'on son vostès
no hi penjarèm mai més res
ni jo ni elles ni'ls fadrins.
JOAN ¡Ai, gracies a Déu!
PER. No'm creia
jo veure-ho mai.
JOAN M'està bé;
tampoc jo aixís tiraré
coses per la xemeneia.
ROIG Sí, que prou ens molestaven.
PER. Sort d'ahir tenir llomillo;
ens van espatllar un platillo.
que...
ROIG Oh!
PER. Els àngels hi cantaven.
JOAN Bé; doncs ja no serà més.
Passin-ho bé.
VER. *Allons nusant.*
JOAN Jo me n'haig d'anâ a l'instant
perque amb l'hora que veig que és
tinc d'anâ a donar les bèsses
a n'als coloms.
VER. I jo a l'hora
de reproduir la senyora
tinc de fer dugues disfreces.
JOAN Disposin.
VER. *A vôtre honneur,*
Monsieur Fernando.
FER. A la vista.
JOAN ¿Que no vé?
ROIG Què?
PER. El colomista

que'l crida.

VER. *Suis serviteur*
i si *voulez* un *bel ouvra_e*
a *semblement d'avant-gout*,
je vous fare un pas *pour tout*
del grup de vostre *mariage*.

JOAN Vaja, home ¿què fem?

VER. *Pardon*
mais je no us *oublie*, *madame*,
vostre fill i vostra *femme*
i vostre *honneur*.

JOAN Vaja!

VER. *Allons*.

(Se'n van els dos.)

ESCENA XVIII

Els mateixos, menys els indicats

ROIG Vaja un francès més cerrat.

PER. I tal, home ¡Ave María!
Potsê ell ens esmolaría
aquell gavinet oscat.

ROIG Deixa't de gavinets ara.
i anèm a n'al que és millor.

ESCENA XIX

Els mateixos i MIQUEL

MIQUEL Senyor Roig.

PER. Bò! L'andador.

ROIG ¿Que estàn reunits encara?

MIQUEL No, i se'n van.

ROIG ¿Però amb quins fins?

MIQUEL Amb els de tornâ un'altra hora.
La professó no ix per fòra.

ROIG No? Doncs deurà anar per dins.

MIQUEL I diu que's gastarà en misses
tot el d'atxes, penó i creus,
perque diu que corren veus
de que hi haurà corredices.

ROIG Sí? Doncs, res. Veies si veus

per dir-li, a n'al senyor Vivas,
i de camí que t'hi arribes...
¿Què ha de dur, tú? ¿Arroç?

PER. Fideus.

(*Li dona quartos i Miquel se'n va.*)

ESCENA DARRERA

Els mateixos, menys MIQUEL

PER. ¿Què t'ha dit?
ROIG Res.
PER. Tant que xerra.
¿i no t'ha dit rê?
ROIG Es això.
PER. Sí, ja; sabs el que és que jo
per tú só un zero a l'esquerra.
Com que aquí no só ningú,
com que a mí no se'm diu rê.
ROIG Calla i mira, ximple.
PER. Què?
ROIG ¿Els veus?
PER. Sí.
ROIG Ja'l tens segú.
¿Còm s'ha lograt? No creien-te
a n'a tú d'una paraula
i obrant per mí i fent el maula
com tothom qui logrâ intenta.
Així tinc de franc un criat,
i ara m'estalvío un dot,
i casèm la noia i tot
és amb mon enginy lograt.
A n'als homes i al séu sê
no'ls vulgues mai arreglar,
i en lloc de fer-te enfadar,
fes-los servir pel teu bé.
Ten el món així comprès,
i fés pe'l teu bé, si't topa,
el que amb les nacions d'Europa
sol fer LA MA DE L'INGLÈS.

FÍ DE LA COMEDIA

CATALEG de les obres de Frederic Soler *(Pitarra)* que's trobin de venda a la *Llibreria de Bonavia i Duràn, carrer Boqueria, 20. Barcelona.*

UN ACTE

	Ptes.
A la vora del mar. Comedia . .	1
El ret de la Sila. Comedia . .	1
Cura de moro. Comedia . . .	1
El jardí del General. Comedia .	1
La vivor de l'estornell. Comedia	1
La mosca al nàs. Comedia . .	1
Café i Copa. Comedia	1
La dòna i la ballarina. Comedia	1
Per carta de més. Comedia . .	1
Els cantis de Vilafranca. Co.	1
Palots i ganxos. Comedia. . .	1
La Rambla de les flors. Sarsuela	0'50
La Butifarra de la Llibertat. Comedia	0'50
¡Coses del oncle! Comedia . .	0'50
Les pildores de Holloway. Co.	1
Un barret de rialles. Comedia .	0'50
En Joan Doneta. Comedia . .	0'50
El Boig de les campanilles. Co.	0'50

DOS ACTES

La casaca i la casulla. Comedia.	1'50
La Campana de Sant Llop. Comedia	1'50
El Teatre per dins. Comedia. .	1'50
El Sagristà de S. Roc. Sarsuela.	0'50
La fira de S. Genís. Sarsuela. .	0'50
El Moro Benani. Sarsuela . .	0'50
El pla de la Boquería. Sarsuela.	0'50
Donya Guadalupe. Sarsuela. .	0'50
La festa del barri. Sarsuela . .	0'50
Els estudiants de Cervera. Sarl.ª	0'50
A posta de Sol. Sarsuela . . .	0'50
Els Pescadors de Sant Pol. Sarl.ª	1
La Sabateta al balcó, Comedia .	1
La Esquella de la Torratxa. Sarsuela	0'50
El Cantador, Comedia. . . .	0'50
Ous del dia. Comedia	0'50
Si us plau per forsa. Sarsuela .	0'50
Un mercat de Calaf. Comedia .	0'50
La Vaquera de la piga rosa Comedia	0'50
Les carabasses de Montroig. C.ª	0'50
El punt de les dònes. Comedia.	0'50
Els Héroes i les grandeses. C.ª	0'50
El castell dels tres dragons.	0'50
La venjansa de la Tana. C.ª	0'50

TRES ACTES

La Rosa blanca. Drama. . . .	2
La fals. Drama.	2
Les modes. Comedia	2
La bala de vidre. Comedia . .	2
L'Hostal de la Farigola. C.ª	2
El dir de la gent. Comedia . .	2
El Campanar de Palma. Drama.	2
Les papellones. Comedia. . .	2
L'àngel de la guarda. Comedia.	2
L'Urbanitat. Comedia	2

	Ptes.
Els polítics de gambetto. C.ª	2
El didot. Comedia	2
L'Hereuet. Comedia.	2
La qua de palla. Comedia. . .	2
El primer amor. Drama . . .	2
Or. Drama	2
L'Apotecari d'Olot. Comedia .	2
Les francesilles. Comedia . .	2
L'últim Rei de Magnolia. Sar.	1
El Comte l'Arnau. Drama. . .	2
100,000 duros. Drama. . . .	2
Barba Roja. Drama	2
La Rondalla de l'infern. Drama.	2
El monjo negre. Drama . . .	2
El llibre de l'honor. Drama . .	2
Les joies de la Roser. Drama. .	2
O Rei o res. Drama	2
El Rector de Vallfogona. Drama	2
El collaret de perles. Drama. .	2
La dida. Comedia	2
El ferrer de tall. Drama . . .	2
Els Segadors. Drama	2
Senyora i majora. Drama. . .	2
El Contramestre. Drama . . .	2
Cercol de foc. Drama	2
La banda de bastardía. Drama .	2
La ratlla dreta. Drama. . . .	2
Sota terra. Drama	2
El pubill. Drama.	2
El lliri d'aigua. Drama. , . .	2
Batalla de Reines. Drama. . .	2
La pena de mort. Drama . . .	2
La Creu de la Masía. Drama. .	2
La filla del marxant. Drama. .	2
El forn del Rei. Drama. . . .	2
Les Claus de Girona. Drama .	2
Els Egoistes. Comedia. . . .	2
El Veguer de Vic. Drama. . .	2
L'infern a casa Drama. . . .	2
La carta de Navegar. Comedia.	2
La mà de l'Inglès. Comedia. .	2

QUATRE ACTES

El trinc del or. Comedia . . .	2
La bruixa. Drama.	2
El plor de la maratra. Drama .	2
El timbal del Bruc. Drama . .	2
Les eures del mas. Drama . .	2
El Rustic Bertoldo. Comedia .	2
Bertoldino. Comedia	2

CINC ACTES

Judas de Keriot. Drama . . .	2
Jesús. Drama	4
El bressol de Jesús. Drama . .	2

POESIES PREMIADES

Un volúm en foli, de 400 planes, contenint 115 poesíes, amb il·lustracións den Padrós.	10